

PROTOKOLL

fra

møte i Omsetningsrådet

mandag 15. juni 2015 kl. 10:00

i

Landbruksdirektoratet

Til stede:	Ann Merete Furuberg, Bjørg Tørresdal, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Einar Enger, Ann Elise Hildebrandt (varamedlem), Lars Petter Bartnes, Eugen Tømte (varamedlem), Sigrid Helland, Sveinung Svebestad, Trond Reierstad og Vibeke Andersen
Forfall:	Randi Ledaal Gjertsen og Jan Egil Pedersen
Fra Landbruksdirektoratet:	Sigurd-Lars Aspesletten, Elsebeth Hoel, Ida Louise Bjønness, Siv Heia Uldal, Bjørn Skjeppe, Lise Wirstad Dynna, Mari Holteberg Vold, Hege Heiberg, Torhild Solem, Hans Edvin Flugund (sak 51/15), Per Gunnar Aftret og Anders Leine

I forkant av møtet ble det gitt en orientering fra Synnøve Vatn, Animalia, om prosjektet Friske føtter. Presentasjonen er lagt ved protokollen og i det elektroniske arbeidsrommet.

Omsetningsrådets møte ble satt kl 10:45 og hevet kl 12:00.

Saksliste

040/15	Godkjenning av innkalling og dagsorden	3
041/15	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	5
042/15	Orientering fra markedsregulator	7
043/15	Egg- Satser for markedsregulering 1. halvår 2015	9
044/15	Kjøtt - satser i markedsreguleringen for 2015	12
045/15	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2015	17
046/15	Melk - Revidert budsjett for markedsreguleringen 2015 og forslag til omsetningsavgift på ku- og geitmelk 2. halvår 2015	27
047/15	Egg- Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg- fastsettelse av sats for 2. halvår 2015	

048/15	Korn - Fastsettelse av maksimalsats for omsetningsavgift 2015/2016	35
049/15	Melk - Oppfølging av Sluttrapport fra Tine om evaluering av skolemelkordningen	40
050/15	Melk - Endring av retningslinjer for melk og melkeprodukter § 9	53
051/15	Melk-Årsrapport kvoteordningen for melk 2014	58
052/15	Friske føtter - presentasjon av avsluttet prosjekt	59
053/15	Jordbruksoppjøret 2015 - saker som vedrører Omsetningsrådet	60
054/15	Melk- Revidert budsjett for administreringen av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter 2015 - Søknad om dekning av kostnader til utvikling av ny prognosemodell	63
	Eventuelt	66

Saksnr.: 040/15	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saksnr.: 15/24562-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter var sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene ble også lagt inn i det elektroniske arbeidsrommet. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Dagsorden var også sendt medlemmene per post.

Saksnr.: 041/15	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saksnr.: 15/24562-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Protokollen fra møtet 08.05.2015 godkjennes

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det kom ikke merknader til utsendt protokoll.

Saksnr.: 042/15	Sektor: Kjøtt, egg, fjørfekjøtt, melk og korn	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saksnr.: 15/24562-3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn (Einar Enger)
- Kjøtt, egg og fjørfekjøtt (Sveinung Svebestad)
- Mjølke (Trond Reierstad)

Presentasjonene legges ut i det elektroniske arbeidsrommet.

Saksnr.: 043/15	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Egg- Satser for markedsregulering 1. halvår 2015	Saksnr.: 15/22881-2

Beskrivelse

Nortura har foreslått satser for markedsregulerende tiltak for første halvår 2015. Landbruksdirektoratet anbefaling er i tråd med forslaget. Endringene av satsene har primært grunnlag i endret rente og pris.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av omsetningsrådet 29. mars 2012, §§ 2 og 3, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer §7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura av 12. mai 2015

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Det fastsettes følgende satser for markedsreguleringen av egg for 1. halvår 2015:

Reguleringstiltak og varegruppe Satser i øre per kg 1. halvår 2015

Kjølelagring per uke

Egg	7,4
Heleggpulver	10,0

Fryselagring per måned

Heleggmasse	19,0
Eggehvite	17,9

Egg- Satser for markedsregulering 1. halvår 2015

Generelle forutsetninger ved beregning av nye satser

I Norturas forslag til satser for markedsregulering i eggsektoren andre halvår 2015 er det ikke lagt opp til prinsipielle endringer i forutsetningene for satsene sammenlignet med de foregående periodene. Endring av satsene har primært grunnlag i endret rente og pris.

Prisgrunnlag

Prisgrunnlaget for egg er knyttet til definisjonen av representantvaren i jordbruksavtalen. Ved beregning av satser er Nortura SAs engrospriser benyttet. Nortura har i satsberegningene for første halvår 2015 benyttet følgende engrospriser per kg:

Egg	kr 18,57	(18,87)
Heleggmasse	kr 35,49	(35,49)
Heleggpulver	kr 121,84	(121,84)
Eggehvite	kr 29,04	(29,04)

Priser for 2. halvår 2014 i parentes.

Rente på mellomværende

Rente på mellomværende fastsettes av Landbruksdirektoratet per halvår på basis av en sammenveing av nominell NIBOR 3-md. rente med tillegg på 0,40 prosent p.a. Landbruksdirektoratet har fastsatt rentene for kapitalbinding i markedsreguleringen til å være 1,85 prosent p.a. for første halvår 2014. For andre halvår 2014 var rentesatsen på 2,12 prosent p.a.

Lagringskostnader

Overskuddsegg lagres primært på fast lager hos Cooling Partner. Fra 2014 ble prisen for lagring hos Cooling Partner justert opp. Første halvår 2015 har vært preget av overproduksjon av egg. Markedsregulator har begrenset eggproduksjonen gjennom tiltaket førtidsslakting, i tillegg til å bruke reguleringsordningene skillevirksomhet og egg til miljøfôr. På tross av at alle disse ordningene er benyttet er det fortsatt overproduksjon og det har vært nødvendig å fortsette å leie andre lagre enn Cooling Partner for disse overskuddseggene. Slik det også ble gjort i andre halvår 2014. Anslagsvis vil ca. 25 prosent av eggene være lagret på disse lagrene. Kostnaden for lagringen vektet etter leien for de ulike lagrene.

Håndteringskostnadene for egg er kr 47,98 per pall (uendret pris fra andre halvår 2014) og fordeles på fire uker, fordi det forutsettes en gjennomsnittlig lagertid på fire uker. Det lagres ca. 630 kg på en pall, mot 520 kg tidligere. Lagerleien er kr 31,88 per pall per uke (kr 33,97 for andre halvår 2014).

Lagerleien gir følgende lagringskostnader per kg egg per uke:

Håndtering:	4 798 øre / 4 / 630 kg =	1,9 øre per kg per uke
Lagerleie:	3 188 øre / 630 kg =	5,1 øre per kg per uke
Lagerkostnader per kg per uke =		7,0 øre per kg per uke

Kostnaden er redusert med 0,3 øre per kg per uke sammenliknet med andre halvår 2014 på grunn av redusert kostnader ved lagerleie.

Kjøle- og fryselagring

De faste satsene for lagring inkluderer dekning for renter, forsikring, svinn, lagerleie og håndtering.

Sammenlignet med satsene for kjølelagring i andre halvår 2014 er det foreslått en nedgang på 0,7 øre per kg for egg og en nedgang på 0,6 øre per kg for heleggpulver. Satsene for fryselagring er foreslått redusert med 0,8 øre per kg for heleggmasse og 0,7 øre per kg for eggehvite.

Nortura foreslår følgende satser:

Kjølelagring per uke:

Egg	7,4 øre per kg (8,1 øre per kg)
Heleggpulver	10,0 øre per kg (10,6 øre per kg)

Fryselagring per måned:

Heleggmasse	19,0 øre per kg (19,8 øre per kg)
Eggehvite	17,9 øre per kg (18,6 øre per kg)

Satser for 2. halvår 2014 i parentes.

Landbruksdirektoratets vurdering

Grunnlag og beregning av foreslåtte satser er i tråd med tidligere praksis. Landbruksdirektoratet tilrår at Norturas forslag vedtas som satser i markedsreguleringen for egg første halvår 2015.

Saksnr.: 044/15	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Kjøtt - satser i markedsreguleringen for 2015	Saksnr.: 15/22970-2

Beskrivelse

Nortura SA har foreslått satser for markedsregulerende tiltak for kjøtt for 2015. De foreslår å øke de fleste satsene noe. Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med forslaget, med unntak av kompensasjon for pallehold.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt av Omsetningsrådet 31.03.2011, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 7-1.

Vedlegg

Brev av 13.05.2015 fra Nortura

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Det fastsettes følgende beløp og satser for markedsregulering i kjøttsektoren for 2015:

Pallehold, 1. halvår 2015	220 150 kroner
Innfrysing, rund vare	
Innfrysing	53,1 øre per kg
Håndteringskostnader ved fryseriene	90,0 øre per kg
Emballering	49,0 øre per kg
Svinn 1,1 %	45,1 øre per kg
Sum	237,2 øre per kg
Innfrysing, skåret vare	
Håndteringskostnader ved fryseriene	90,0 øre per kg
Svinn 0,1 %	4,1 øre per kg
Sum	94,1 øre per kg
Overføringer mellom fryselager	
Håndteringskostnader ved fryseriene	90,0 øre per kg
Fryselagring	34,0 øre per kg
Omsetning fryselagret vare	35,0 øre per kg

Kjøtt - satser i markedsreguleringen for 2015

Nortura søker i brev av 13.05.2015 om justering av satsene for markedsregulering av kjøtt for kalenderåret 2015.

Kompensasjon for pallehold

Kompensasjon for pallehold har tradisjonelt vært basert på høyeste antall paller på reguleringslager de tre foregående årene. For 2015 vil det omfatte gjennomsnittet av årene 2012, 2013 og 2014. Omsetningsrådet fattet 21. juni 2013 et vedtak om at Nortura skulle gjøre en vurdering av behovet for paller de kommende årene. I vurderingen skriver Nortura at det høsten 2013 var vel 13 000 paller i bruk grunnet mye storfe inn på reguleringslager. Videre skriver de at dette skjedde på et tidspunkt da det var langt unna det høyeste lageret av svin for 2013. De mener at behovet for paller kan variere betydelig og at nedre grense på 15 000 paller er en riktig vurdering. De foreslår derfor at de settes en nedre grense på 15 000 paller knyttet til regulering, og som det gis godtgjørelse for.

På bakgrunn av tidligere søknader kan det settes opp følgende oversikt over bruken av paller:

År	2014	2013	2012	2011	2010
Antall paller	13 257	13 006	8 847	8 056	13 846

Satsen har i flere år vært 1 300 kroner per pall. Pallepanten er i dag er 1 700 kroner per pall. Nortura har derfor oppjustert denne satsen, slik at den samsvarer med reel panteverdi. Godtgjørelse 1. halvår 2015 blir, dersom man legger 15 000 paller til grunn, 235 875 kroner, med utgangspunkt i en rente på 1,85 prosent. Markedsregulator forutsetter at samme antall paller benyttes ved beregning av kapitalbinding i 2. halvår, med en eventuell endring av rentesats.

Lagringsgodtgjørelse

Markedsregulator foreslår at lagringsgodtgjørelsen ikke endres fra 2014 til 2015, noe som gir en lagringsgodtgjørelse på 34 øre per kg. Lagringsgodtgjørelsen ble heller ikke endret fra 2013 til 2014.

Håndteringsgodtgjørelse

Håndteringsgodtgjørelsen skal dekke kostnader ved arbeid og administrasjon av reguleringslagret kjøtt. Dette omfatter transport mellom bil og fryseler, veiing av pallene ved innlegg og uttak og administrasjon (papir- og oppfølgingsarbeid inkl. lagertelling). Med utgangspunkt i markedsreguleringsbudsjettet, som bygger på Prognoseutvalgets prognose for 2015 og beregnet innfrysingsbehov for helt slakt, er det beregnet en gjennomsnittssats. På bakgrunn av dette søkes det om en godtgjørelse på 90,0 øre per kg. Dette er en økning på 2,0 øre per kg (2,3 prosent) i forhold til gjeldende sats. Fra 2013 til 2014 ble satsen økt med 2,9 øre per kg.

Innfrysningsgodtgjørelse

Innfrysningsgodtgjørelse gjelder bare for helt slakt og skal dekke nedlegging i pall, transport inn i innfrysningsrom, innfrysing og plassering på fryselager. Markedsregulator foreslår at innfrysningsgodtgjørelsen økes med 1,4 øre per kg (2,7 prosent) til 53,1 øre per kg. Fra 2013 til 2014 ble satsen økt med 0,7 øre per kg.

Sats for emballering

Emballeringsgodtgjørelsen, som gjelder bare for helt slakt, skal dekke innkjøpskostnader per "innfrysningseenhet" og arbeidskostnader knyttet til emballeringen. Godtgjørelsen synliggjøres som én sats, men utbetalingen til fryseriene differensieres, da kostnadene per kg varierer betydelig avhengig av dyreslag. Markedsregulator søker om en godtgjørelse på 49,0 øre per kg. Dette innebærer en økning på 1,0 øre per kg (2,1 prosent) i forhold til gjeldende sats. Fra 2013 til 2014 ble satsen redusert med 3,8 øre per kg.

Svinngodtgjørelse

Markedsregulator foreslår at svinprosentene på lagrene videreføres med 1,1 % på helt slakt 0,1 % på skåret vare. Svinngodtgjørelse per kg framkommer ved å benytte prosentsatsene på foregående års gjennomsnittspris per kg kjøtt på reguleringslager. Gjennomsnittsverdien på reguleringslageret i 2014 var på kr 41,00 per kg. Beregnet svinngodtgjørelse blir dermed følgende:

Helt slakt: 1,1 % av kr 41,00 per kg = kr 0,451 per kg
Skåret/stykket kjøtt: 0,1 % av kr 41,00 per kg = kr 0,041 per kg

Satsene er økt med henholdsvis 7,2 øre per kg for helt slakt og 0,7 øre per kg for skåret/stykket kjøtt sammenlignet med foregående år. Fra 2013 til 2014 ble satsene økt med henholdsvis 4,8 og 0,4 øre per kg.

Rente for kapitalbinding i markedsreguleringen

Landbruksdirektoratet har fastsatt renten for kapitalbinding i markedsreguleringen til å være 1,85 prosent p.a. i 1. halvår 2015. Renten er fastsatt på basis av nominell NIBOR 3-måneders rente første halvår 2015 med tillegg av 0,40 prosentpoeng. Til sammenligning var renten i 1. og 2. halvår 2014 henholdsvis 2,15 og 2,06 prosent p.a.

Omsetningsgodtgjørelse

Satsene skal dekke omsetningskostnadene som påløper varen ved klargjøring for salg til endelig kjøper, som salgskontakt mot kunden, fakturering og betalingsoppfølging. Aktuelle arbeidsoppgaver før varen kan selges er mottak fra fryselager, fjerning av emballasje og veiing av stykker.

Markedsregulator har kartlagt kostnadene for omsetning av fryselagret vare. Korrigert for endring i konsumprisindeksen øker satsen med 1,0 øre per kg i forhold til gjeldende sats. Gjennomsnittlig sats blir da 0,35 kr per kg for 2015. Fra 2013 til 2014 var satsen uendret.

Oversikt over satser og enhetspriser for markedsregulering av kjøtt i 2013 og 2014, samt Norturas forslag for 2015:

	2013	2014	2015
Innfrysing , rund vare (øre per kg)			
Innfrysing	51,0	51,7	53,1
Håndteringskostnader ved fryseriene	85,1	88,0	90,0
Emballering	51,8	48,0	49,0
Svinn 1,1 %	33,1	37,9	45,1
Sum	221,0	225,6	237,2
Innfrysing skåret vare (øre per kg)			
Håndteringskostnader ved fryseriene	85,1	88,0	90,0
Svinn 0,1 %	3,0	3,4	4,1
Sum	88,1	91,4	94,1
Overføring mellom fryselager (øre per kg)			
Håndteringskostnader ved fryseriene	85,1	88,0	90,0
Fryselagring			
Fryselagring (øre per kg)	34,0	34,0	34,0
Rente per 1. halvår (%)	2,23	2,15	1,85
Rente per 2. halvår (%)	2,08	2,06	---
Pallehold per 1. halvår (kr)	202 020	209 625	220 150
Pallehold per 2. halvår (kr)	189 280	200 850	---
Omsetning fryselagret vare (øre per kg)			
Gjennomsnitt hele landet	34,0	34,0	35,0

Landbruksdirektoratets vurderinger

Markedsregulatorers forslag bygger, med unntak for pallehold, på tidligere vedtatte beregningsprinsipper. Som det framgår av oversikten i kapitlet om pallehold, varierer behovet for paller fra år til år. Prinsippet har vært å godtgjøre kapitalbinding basert på det høyeste antall paller på reguleringslager de tre siste åra. I perioden er det 13 257 paller. Etter ønske fra Omsetningsrådet utredet Markedsregulator behovet nærmere. De foreslo at antallet det gis godtgjørelse for ble satt til 15 000 paller som en nedre grense. Begrunnelsen var at kapitalbindingen ikke reduseres de årene det er behov for færre paller, fordi de overskytende pallene vil stå ubrukt på lager. Dersom man kommer i en situasjon med store mengder kjøtt på reguleringslager av flere dyreslag samtidig, vil behovet for paller kunne være større enn det vi har sett de siste årene. Ut i fra dette mener Nortura at behovet for paller kan variere betydelig og at nedre grense på 15 000 paller er en riktig vurdering.

I møtet 17. juni 2014 ble antallet paller det gis godtgjørelse for bedt vurdert på nytt. Landbruksdirektoratet har vurdert saken og er enig i at markedsregulator må ha et visst antall paller for å kunne handtere svingningene i behovet. Kapitalbindingen vil derfor langt på vei være uavhengig av hvor mange paller som fysisk benyttes de enkelte år. Like fullt mener vi at en nedre grense på 15 000 paller er mye i år med lite kjøtt på reguleringslager, slik situasjonen ser ut til å bli de kommende årene.

Landbruksdirektoratet foreslår derfor at man heretter tar utgangspunkt i det høyeste antallet paller på reguleringslager de tre siste årene, og runder opp til nærmeste tusen. En slik ordning gir Markedsregulator forutsigbarhet slik at de om ønskelig har anledning til å pantsette paller de ikke vil ha behov for de kommende årene.

Med en slik ordning vil antallet paller det gis godtgjøring for være 14 000 paller i 2015, basert på 13 257 paller i bruk i 2014. Dersom en slik ordning legges til grunn vet man allerede nå at det vil gis godtgjørelse for minst 14 000 paller også for 2016 og 2017. Dersom reguleringslageret mot formodning skulle øke betraktelig igjen slik at antallet paller i bruk overstiger 14 000 paller vil antallet paller det godtgjøres for også øke.

Landbruksdirektoratet vurderer en endring av satsen per pall fra 1 300 til 1 700 kroner per pall som riktig. Denne satsen skal være lik pallens reelle panteverdi.

Ut over dette har Landbruksdirektoratet ingen merknader til markedsregulators forslag og anbefaler at det godkjennes.

Saksnr.: 045/15	Sektor: Kjøtt, fjørfekjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2015	Saksnr.: 14/66739-9

Beskrivelse

Nortura har fremmet forslag til satser for omsetningsavgift på kjøtt og egg, samt maksimalsatser for omsetningsavgift på kjøtt for andre halvår 2015. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Nortura. Satsene fastsettes av Omsetningsrådet (OR) innenfor maksimalsatser fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Gjeldende maksimalsatser er kr 1,50 per kg for storfe, sau/lam og svin. Sammenlignet med satsen Omsetningsrådet fastsatte 12.12.2014 for 1. halvår 2015, innebærer forslaget en reduksjon i satsene for storfe og gris og en økning i satsen for egg. For sau/lam foreslås ingen endringer. Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med forslagene.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 20. mai 2015

Møtebehandling

Det ble gjort en mindre språklig endring i vedtakets pkt 1. Direktoratet ble anmodet om å legge fram en sak til rådet som drøfter prinsippene rundt fastsetting av omsetningsavgift, herunder størrelse på de ulike fondene.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Det fastsettes følgende satser for omsetningsavgiftene på kjøtt for 2. halvår 2015:

For storfe:

Fra 03.08.2015 kr 0,90 per kg

Fra 02.11.2015 kr 0,50 per kg

For gris:

Fra 29.06.2015 kr 0,40 per kg

2. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg for 2015 fastsettes til kr 1,00 per kg fra 01.07.2015.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2015

I møte 12. desember 2014 ble det gjort følgende vedtak i OR:

1. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt for 2015 fastsettes til:

Egg	kr 0,80 per kg
Kjøtt av kylling	kr 0,24 per kg
Kjøtt av kalkun	kr 0,24 per kg
2. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsene for omsetningsavgiften på kjøtt for 2015 fastsettes til kr 1,50 per kg for kjøtt alle dyreslagene storfe, sau/lam og svin.
3. Under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet fastsetter maksimalsatser som anbefalt i pkt 2, fastsettes satsene for omsetningsavgiften for kjøtt for 2015 som følger:

For kjøtt av storfe:

Fra 05.01.2015	kr 1,20 per kg
Fra 09.02.2015	kr 0,50 per kg
Fra 06.04.2015	kr 0,30 per kg
Fra 03.08.2015	kr 1,00 per kg
Fra 02.11.2015	kr 0,50 per kg

For kjøtt av svin:

Fra 05.01.2015	kr 0,70 per kg
Fra 29.06.2015	kr 0,50 per kg

For kjøtt av sau/lam:

Fra 05.01.2015	kr 0,90 per kg
Fra 26.01.2015	kr 0,60 per kg
Fra 14.09.2015	kr 1,00 per kg

For kjøtt av purke/råne:

Fra 05.01.2015	kr 0,50 per kg
----------------	----------------

Purke og råne er ikke reguleringsvare, og skal kun ha en sats som dekker kostnader knyttet til opplysning og faglige tiltak.

Landbruks- og matdepartementet (LMD) fastsatte satsene i tråd med forslaget fra Omsetningsrådet (OR).

I brev datert 20. mai 2015 foreslår Nortura en økning i satsen for egg og reduksjon i satsen for gris og storfe, mens satsen for sau/lam foreslås uforandret. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Nortura 18. mai 2015.

Det er Bransjestyret som foreslår satser for kylling og kalkun. Det er ikke kommet forslag om endringer i satsene for disse.

Markedsbilde 2015

Siste prognose for totalmarkedet ble utarbeidet i mai. For gris forutsetter prognosen videreføring av forventet prisnivå per 30. juni 2015. Gjennomsnittlig engrospris i andre halvår 2015 blir da om lag kr 1,00 høyere enn gjeldene målpris på kr 31,64. For storfe, lam og egg er det i prognosen lagt opp til at gjennomsnittlig engrospris fra første halvår 2015 videreføres høsten 2015.

Egg

For 2015 prognoses det en vekst i eggproduksjonen på knapt én prosent. Med et uendret engrossalget gir dette et prognosert overskudd av norskproduserte egg på ca. 450 tonn. Dette er etter at førtidsslakting har redusert eggproduksjonen med om lag 1 600 tonn 1. og 2. tertial. På reguleringslager var det ved inngangen av året 450 tonn egg. Prognosen viser at det vil være behov for å benytte førtidsslakting også videre utover året.

Storfe

Det forventes fortsatt underdekning på storfe i 2015. Prognosen viser at tilførslene øker med én prosent i forhold til 2014. Samtidig forventes det en økning i engrossalget på snaut tre prosent. Med en kvoteimport på 7 570 tonn gir dette et underskudd på 9 700 tonn for året under ett.

Det forventes en mindre nedgang av storfebestanden i løpet av året. Det prognoses en økning i slakting av ku på vel 3 500 dyr, og en nedgang i slakting av okse på om lag 2 000 dyr. Slaktevektene på okse forventes å øke med nærmere fire kg i forhold til 2014.

Prognosert import er på 7 570 tonn – dette inkluderer import fra SACU på 4 921 tonn, WTO-kvotepå 1.084 tonn, GSP kvote på 665 tonn biff og fileter (omregnet med bein) og 900 tonn fra EU.

Sau/lam

Det prognoses med en økning i tilførsler av sau og lam på vel én prosent. Engrossalget prognoses å bli om lag på nivå med 2014. Bestanden av sau og lam er beregnet å øke med 3,5 prosent per 1. juni 2015 sammenlignet med samme tid året før. Slaktevektene på lam i 2014 var rekordhøye og det forventes at de blir litt lavere i 2015 enn i 2014. Med en kvoteimport på totalt 1 056 tonn viser prognosen et underskudd på om lag 900 tonn for 2015.

Gris

Det prognoses en økning i tilførsler av gris med vel tre prosent. Antall dyr til slakt forventes det ingen økning ved, men det er lagt til grunn en økning i slaktevektene på om lag tre kg.

Engrossalget er prognosert å øke med to prosent fra 2014. Med en import på 2 000 tonn, prognoses det et overskudd på 200 tonn. Importen inkluderer 1 000 tonn med spekk,

400 tonn fra WTO (av kvote på 1 381 tonn) og 600 tonn fra EU.

Lager- kjøtt

Ved årsskifte var det 278 tonn lam og 196 tonn skåret vare av gris på reguleringslager. I månedsskifte april/mai ble lageret for lam tømt. Når det gjelder gris har det gått ut noe skåret vare fra lager og det øvrige planlegges tatt ut i løpet av sommeren/høsten, fortrinnsvis til eksport.

Det budsjetteres med sesongmessig innfrysning av storfe og lam. Når det gjelder svinekjøtt budsjetteres det med innfrysning i tredje kvartal.

Kostnader og finansiering av markedsreguleringen i 2015

Egg

Fondet for omsetningsavgift egg var ved årsskiftet 34,6 mill. kroner. I OR-møte 12. desember 2014 ble omsetningsavgiften for egg for 2015 satt til kr 0,80 per kg og dette vedtaket var basert på at fondet ville være 33,7 mill. kroner i løpet av året.

Prognosene for egg viser en forverret markedsituasjon sammenlignet med da omsetningsavgiften ble fastsatt. I OR-møte 10. april 2015 ble det vedtatt å utvide kvoten for førtidsslakting til 2 000 tonn egg. Kostnaden med førtidsslakting øker da fra rundt 7,5 mill. til 16,5 mill. kroner.

I det samme OR-møte i april ble det vedtatt en mulighet for Nortura å omdisponere inntil 400 tonn skallegg til miljøfôr. Dette fordi Nortura så utfordringen med at skallegg på reguleringslager kan bli for gamle og ubrukelige til eggprodukter. Hvis hele denne kvoten blir benyttet vil kostnaden på dette bli ca. 15 mill. kroner. I en e-post av 26. mai 2015 opplyser Nortura om at det allerede er planlagt en reduksjon av reguleringslageret av egg før sommeren ved at ca. 240 tonn egg omdisponeres til miljøfôr i uke 24 til 26.

Kjøtt

Regnskapstall viser at reserven av markedsreguleringsmidler for kjøtt ved inngangen til 2015 var på om lag 249 mill. kroner, som er økning på 54 mill. kroner fra året før. Det innebærer at fondet nådde ønsket fondsstørrelse i løpet av 2014.

Med bakgrunn i oppdatert markedsprognose, budsjetteres det nå med en reguleringskostnad på kjøtt i 2015 på ca. 37 mill. kroner. Dette er 24 mill. kroner lavere enn budsjettert høsten 2014. De vesentligste endringene i reguleringskostnad er:

- Mindre behov for reguleringslagring og –eksport av gris enn budsjettert
- Mindre behov for reguleringslagring av storfe
- Det ble lagt storfe på reguleringslager høsten 2014 slik det var tatt høyde for i opprinnelig budsjett. Dermed reduseres kostnader til frysefradrag i 2015

Revidert oversikt reguleringskostnader for 2015

	Rev. Budsjett mai 2015 (mill. kroner)	Opprinnelig budsjett (mill. kroner)
Innfrysing/svinn	7	9
Lagerkostnader	4	7
Oms. Godtgj./frakter/frysefradrag	9	17
Adm./pallehold	13	13
Reguleringseksport	4	16
Totalt	37	61

Kostnadene på 37 mill. kroner fordeler seg med anslagsvis ni mill. kroner på storfe/kalv, fire mill. kroner på sau/lam og 24 mill. kroner på gris. Alle kostnader knyttet til reguleringseksport tilhører gris. For gris betyr dette en reduksjon på 20 mill. kroner i forhold til budsjett høsten 2014, mens reduksjonen for storfe er på fire mill. kroner. Når det gjelder lam er det ingen vesentlige endringer.

Budsjettet for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er uendret med 123 mill. kroner. Dette inkluderer midler til Nyt Norge og markedsføring av økologisk landbruk i regi av Matmerk.

Behov for omsetningsavgiftsmidler for 2015

Aktivitet	Beløp (mill. kroner)
Reguleringskostnader	37
+ Faglige tiltak	123
+ Sekretariat, direktoratet	3
= Sum behov for midler	163
- Renteinntekter fond	5
Totalt behov for midler 2015	158

Norturas forslag til satser for omsetningsavgift 2. halvår 2015**Egg**

Nortura kommer med følgende begrunnelse for endring av omsetningsavgiften for andre halvår 2015:

«En oppdatering av budsjett for omsetningsavgiften for egg, inkludert merkostnad på 9 mill. kroner til førtidsslakting og viser at fondet i løpet av 2015 reduseres fra 34,6 mill. kroner til ca. 29 mill. kroner. Dersom det i tillegg blir for å benytte hele kvoten for omdisponering av egg til fôr, vil fondet bli redusert ned mot 14 mill. kroner.

Ved å øke omsetningsavgiften med 20 øre til kr. 1,00 per kg fra 1. juli, økes fondet til nærmere 35 mill. kroner, uten omdisponering av egg til miljøfôr. Dersom hele kvoten for disponering av egg til miljøfôr på 400 benyttes, vil fondet kunne reduseres til ca. 20 mill. kroner. Samtidig vil utfordringene på egg fortsette inn i 2016 med høy produksjon, mye egg

på lager og økning av reguleringslageret etter julesalget.

Nortura foreslår at satsen for egg økes med 20 øre til kr 1,00 per kg fra 1. juli. Selv ved full utnyttelse av kvoten for omdisponering av egg til miljøfôr vil fondet ha en tilstrekkelig buffer i 2015.

Tabellen under viser justert budsjett for 2015 med den foreslåtte satsen, samt regnskap for de foregående årene.»

	2011	2012	2013	2014	2015
Pristap / gevinst	-14	-30	508	-170	-300
Supplering, lagring	914	1 912	2 002	1 272	2 000
Eksportegg	0	2 500			
Eksportheggpulver	1 143	622	7 658		
Eksporthvite	13 155	14 092	8 978		
Skip	5 104	3 674	4 459	4 846	4 500
Føtidssl.	7 191	0	10 064	7 800	16 500
Priskompensasjon			6 353	13 739	15 000
Ekstra lagring		113			
Adm.	4 167	4 145	4 075	4 155	4 199
Korrigerings			-14		
Destruksjon		966			
Overskuddsegg til fôr			14 409		15 000
SUM	31 659	27 994	58 492	31 642	56 899
Faglige tiltak	3 145	3 846	3 630	4 099	4 194
					700
OEK	7 340	8 000	7 571	7 756	7 821
Adm. Oms.r.	2 481	2 554	2 666	2 720	2 800
Økologisk	88	100	100	100	100
Nyt Norge	320	320	320	240	240
Totalt behov	45 033	42 814	72 779	46 557	72 754
Fond 1/1	11 687	32 884	36 450	15 837	34 576
Inngang	65 543	45 410	51 415	64 491	58 410
Renter	687	971	750	467	500
Sum	77 917	79 265	88 615	80 795	93 486
Forbruk	45 033	42 814	72 779	46 557	72 754
Fond 31/12	32 884	36 450	15 837	34 238	20 732

Kjøtt

Nortura kommer med følgende begrunnelse for endring av omsetningsavgift for gris og storfe for andre halvår 2015:

«I budsjett fra høsten 2014 ble det lagt opp til at inntekter og kostnader skulle balansere i

2015. Beregninger nå viser at satsene for omsetningsavgift som er vedtatt, vil innebære en overdekning for kjøtt på 22 mill. kroner og et fond ved utgangen av 2015 på 271 mill. kroner.

Med bakgrunn i kostnadsbilder for inneværende år foreslås satser for omsetningsavgiften i 2. halvår 2015. Forslaget innebærer redusert sats for gris og storfe, mens satsen for sau/lam foreslås endret.»

**Norturas forslag til justerte satser for omsetningsavgift 2. halvår 2015.
Vedtatte satser står i parentes. Alle tall i kroner per kg.**

	01.01.2015	05.01.2015	26.01.2015	09.02.2015	06.04.2015	29.06.2015	01.07.2015	03.08.2015	19.09.2015	02.11.2015
Storfe/kalv		1,20		0,50	0,30			0,90 (1,00)		0,50
Sau/lam		0,90	0,60						1,00	
Svinekjøtt		0,70				0,40 (0,50)				
Purke/råne		0,50								
Egg	0,80						1,00			

Videre beskriver Nortura situasjonen på kjøtt slik:

«Forslaget fører til en overdekning i budsjettet for gris på 18 mill. kroner og for storfe på 3 mill. kroner, mens det fører til underdekning for sau/lam på 2 mill. kroner. Til sammen gi det en overdekning i fondet på 16 mill. kroner når en justerer for kostnad knyttet til sekretariatet i Landbruksdirektoratet/Omsetningsrådet. Utgående reserve i fondet beregnes til 265 mill. kroner for 2015.

Inntektene fra omsetningsavgiften føres etter kontantprinsippet- det vil si at inntekt fra omsetningsavgiften i november og desember føres på neste år. En reduksjon av satsene fra 1/7 gir dermed bare fire måneders virkning på årsresultatet. En reduksjon i satsen for gris på kr 0,10 per kg fra dette tidspunktet gir derfor bare om lag 4 mill. kroner mindre i inntekter til fondet.

Målsetningen for fondet er på 250 mill. kroner. Dette alternativet gir et beregnet utgående fond som er 15 mill. kroner høyere. Balansen for alle dyreslag i forhold til andel av kostnadene tilsier at en ytterligere reduksjon i satsene bør tas på gris. Skal en komme ned mot 250 mill. kroner ved utgangen av året må imidlertid satsen for gris ned mot 0 (jf. Kontantprinsippet). Minimums reguleringskostnad for gris i en situasjon uten regulering er ca. 56 øre per kg (faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjonsgodtgjørelse). Det innebærer at satsen likevel må opp igjen fra nyttår. Med en sats på 40 øre tar det noen ekstra måneder å trappe ned fondet, men samtidig unngår en store svingninger i satsen.»

Tabellen viser justert budsjett for kjøtt for 2015 med de foreslåtte satsene vil se slik ut, inkludert regnskap for de foregående årene.

Budsjettopplysninger - kjøtt

	Regnskap					Budsjett
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
FOND 1.1.	256 379	187 644	231 295	219 666	194 926	249 000
Omsetningsavgift	176 055	253 681	243 426	303 856	311 372	174 000
Renteinntang fondet	5 059	5 747	7 777	5 834	4 919	5 000
Annet	455	175		3 203	501	
Sum inntekter	181 568	259 603	251 203	312 893	316 792	179 000
					311 873	
Administrasjon org. Eget vedtak	11 606	11 457	11 595	11 885	12 430	13 000
Markedsregulering	118 699	81 565	113 181	189 449	120 615	24 000
Faglig tiltak/opplysning Eget vedtak	117 595	120 467	135 300	133 429	127 621	123 000
Sekretariatet (adm) Eget vedtak	2 403	2 249	2 755	2 818	2 900	3 000
Annet		213				
Sum utgifter	250 303	215 952	262 831	337 581	263 566	163 000
Fondsendring	-68 735	43 651	-11 628	-24 739	53 226	16 000
FOND 31.12	187 644	231 295	219 666	194 926	248 152	265 000

Tall i hele tusen

Landbruksdirektoratets vurdering**Egg**

I OR- møte 10. april i år, sak 26/15, fremmet Landbruksdirektoratet et forslag om å øke omsetningsavgiften for egg med 20 øre til 1,00 krone fra 01. juli 2015. Konsernstyret i Nortura drøftet også omsetningsavgiften for egg i forkant av OR-møte i april og anbefalte allerede da å øke satsen til kr 1,00 per kg for andre halvår 2015. Direktoratet begrunnet økningen i avgiften på følgende måte:

«I følge Nortura er det ikke tegn til bedring i 2015 med tanke på overproduksjonen og at det først i 2016 kan ventes en bedring. Derfor er det essensielt å opprettholde et forsvarlig nivå på fondet for egg. Direktoratet mener derfor det er nødvendig at omsetningsavgiften økes i 2015, uavhengig av om tiltaket med miljøfôr må iverksettes eller ikke. Direktoratet støtter derfor Norturas anbefaling om å øke avgiften med 20 øre per kg fra 01. juli 2015.

Økningen i satsen har tilsvarende effekt som en prisreduksjon, og vil kunne virke produksjonsdempende i en sektor med overproduksjon. Tiltaket Nortura har gjennomført med å sette ned engrosprisen og i tillegg diskutere en økning i omsetningsavgiften for egg, er både gode og nødvendige tiltak for å ta tak i overproduksjonen vi nå ser på egg og prøve å stabilisere overskuddet. For å nå en balansert produksjon er førtidsslakting en rask og effektiv metode, som vi ser som nødvendig. Vi legger til grunn at Nortura bare kommer til å bruke tiltaket med omdisponering til miljøfôr, hvis situasjonen blir kritisk og det er ytterst nødvendig å iverksette tiltaket.»

Balansen i eggmarkedet har ikke bedret seg siden april og Nortura har nå begynt å benytte seg av ordningen for omdisponering av egg til miljøfôr. Det er planlagt å redusere reguleringslageret for egg før sommeren ved å ta ut ca. 240 tonn egg i uke 24 til 26. Dette i tillegg til at det allerede er gjennomført store mengder med førtidsslakting og mer er i vente, gjør at fondet for egg kommer til å reduseres til under det ønskelige nivået på 30

millioner.

Gjennom forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk fastsettes maksimalsatser for enkelte produkter og faste satser for andre. Forskriften gir også myndighet til Omsetningsrådet for fastsetting av enkelte avgifter. Forskriften har ikke bestemmelser om når avgiftene skal fastsettes. Det innebærer at det ikke er juridiske begrensninger for når eller antall ganger avgiftene kan endres.

Det er innarbeidet praksis for at avgiften vurderes i forbindelse med budsjettbehandlingen i desember. Dette er også nødvendig for å skaffe nødvendige midler til de tiltak som vedtas eller planlegges. I tillegg har det vært praktisk å gjøre en halvårsvurdering av behovet for endringer på Omsetningsrådets møte i juni. Endring av avgiftene har betydning både for å tilpasse inntektene til fondene til utgiftene og som markedsmessige signal til aktørene ved at inntektsgrunnet deres blir endret.

Dersom det har oppstått behov, har avgiften også blitt endret på andre tidspunkt. Dette ble gjort i 2010 da rådet i møte 19. februar foreslo overfor LMD å endre avgiften på egg med virkning fra 1. april 2010, sak 3/10. Forslaget ble enstemmig vedtatt i rådet etter at Nortura og SLF (nå Landbruksdirektoratet) hadde foreslått endringen. I Omsetningsrådets møte 26. september 2013 ble omsetningsavgiften på storfekjøtt satt ned til null kroner med virkning fra 18. november. Dette ble gjort som et markedssignal til bøndene for å sikre nok slaktning fram til det nye kvalitetstilskuddet for storfe trådte i kraft fra 01. januar 2014. Dette viser at det ikke er lagt noen prinsipper om at endringer kun kan gjøres to ganger i året.

Landbruksdirektoratet mener at dersom det oppstår behov for tiltak som krever så store midler at inntektene til fondet må endres, må vurderinger av dette gjøres samtidig med godkjenningen av tiltakene. Dette er særlig viktig når myndigheten til å godkjenne tiltakene og myndigheten til å endre inntektsrammen ligger hos ulike forvaltningsorganer. Etter direktoratets oppfatning var de tiltakene som ble foreslått og godkjent i møtet 10. april i denne kategorien.

Kjøtt

I det opprinnelige budsjettet for 2015 var det lagt opp til at inntekter og kostnader for kjøtt skulle balansere i 2015. Beregninger nå viser at videreføring ut året av de satsene som ble vedtatt, vil gi en overdekning på 22 mill. kroner og en utgående reserve på 271 mill. kroner.

De nye foreslåtte satsene forventes å gi en overdekning for gris på 18 mill. kroner og for storfe med tre mill. kroner, mens det fører til en underdekning i budsjettet for sau/lam på to mill. kroner. Til sammen gir det en overdekning i fondet på 16 mill. kroner når en justerer for kostnad knyttet til sekretariatet/Omsetningsrådet. Dette er en økning på 16 mill. kroner i forhold til opprinnelig budsjett. Det gir en beregnet utgående reserve i fondet på om lag 265 mill. kroner.

Det er mindre behov for reguleringslagring for storfe og gris og dette gir reduserte reguleringskostnader. Derfor foreslås det å redusere satsene. For sau/lam er det ingen vesentlige endringer i reviderte reguleringskostnader og satsen foreslås derfor å ikke endres.

Det er et prinsipp at omsetningsavgiftene skal gjenspeile kostnadene knyttet til de enkelte

dyreslag. De foreslåtte satsene gir i følge Nortura en riktig balanse mellom dyreslagene i 2015, bortsett fra for gris. Ny sats for gris på 40 øre fra 29. juni fører til en overdekning i budsjett for gris på 18 mill. kroner. Målsetningen for fondet for kjøtt er på 250 mill. kroner. De foreslåtte satsene gir et beregnet utgående fond 15 mill. kroner høyere enn dette målet og dette kunne vært justert med avgiften for gris. Men da ville imidlertid satsen vært helt ned mot null kroner. For å unngå for store svingninger i satsen, støtter Landbruksdirektoratet Norturas forslag om å sette avgiften til 40 øre fra 29. juni.

Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet vedtar satser i samsvar med Norturas forslag.

Saksnr.: 046/15	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Melk - Revidert budsjett for markedsreguleringen 2015 og forslag til omsetningsavgift på ku- og geitmelk 2. halvår 2015	Saksnr.: 14/68170-8

Beskrivelse

Tine foreslår i brev av 28. mai 2015 justert estimat for kostnadene ved markedsregulering i 2015. På bakgrunn av revidert budsjett foreslår Tine at omsetningsavgiften for 2. halvår 2015 reduseres med ett øre per liter til 5 øre per liter ku- og geitmelk. Tines forslag er behandlet av Tines styre.

Hjemmel

Lov av 1936-10-07 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, § 5.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine datert 28. mai 2015.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitmelk fastsettes til 5 øre per liter fra 1. juli 2015.

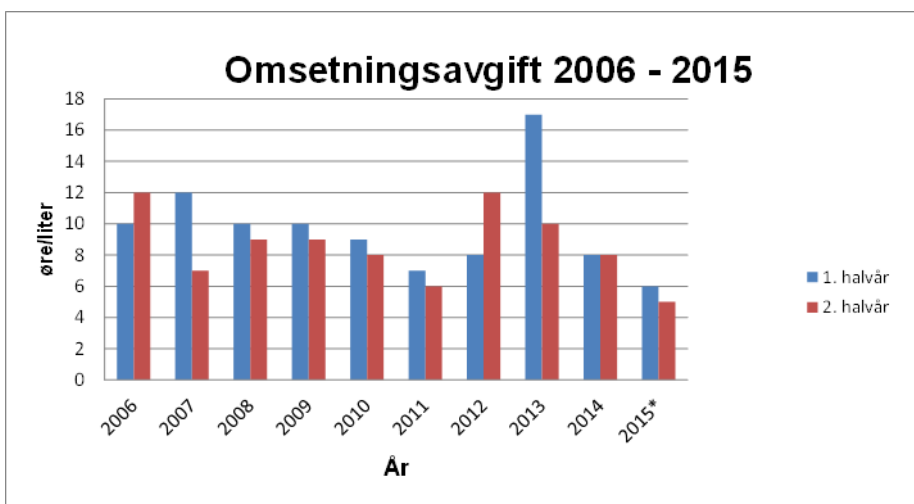
Melk - Revidert budsjett for markedsreguleringen 2015 og forslag til omsetningsavgift på ku- og geitmelk 2. halvår 2015

I henhold til lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja omsetningen av jordbruksvarer § 5 kan det pålegges avgift på omsetning av melk. Det er markedsregulator som foreslår nivå på omsetningsavgiften, avgiften fastsettes forskuddsvis.

I brev av 28. mai 2015 fremmer Tine forslag om å redusere omsetningsavgiften med 1 øre per liter for ku- og geitmelk fra 1. juli 2015, til 5 øre per liter. Tines forslag baserer seg på deres reviderte budsjett for reguleringskostnader og omsetningsavgift for andre halvår 2015, med endringer i både inntektene og kostnadene i forhold til gjeldende budsjett for 2015, som ble behandlet i Omsetningsrådet 12. desember 2014 sak 86. I tillegg viser regnskapet for 2014 et fond per 31.12. på 190,1 mill. kroner mot budsjettert 148,9 mill. kroner, altså et avvik på 41,2 mill. kroner. Styret i Tine har behandlet saken.

Utviklingen i omsetningsavgiften for melk

Figuren viser utviklingen i omsetningsavgiften fra 2006 til 2015, gitt at forslaget til omsetningsavgift vedtas.

Tabellen på neste side viser en sammenstilling av regnskapstall for 2014, opprinnelig budsjett og revidert budsjett for 2015. Opprinnelig budsjett viser tall og forutsetninger som forutsatt etter vedtakene i møte i Omsetningsrådet 12. desember 2014. Revidert budsjett er Tines forslag fra 28. mai.

Melk	Regnskap 2014	Opprinnelig budsjett 2015	Revidert budsjett 2015
Fond 01.01	156 512	148 912	190 126
Omsetningsavgift	122 446	91 500	86 300
Overprod. avgift	84 750	40 000	55 000
Renter	2 556	1 500	2 500
Sum inntekter	209 752	133 000	143 800
Markedsregulering	113 600	107 300	127 800
Faglige tiltak	8 392	8 400	8 400
Opplysning	28 648	30 800	30 800
Fagsystem melk		0	
Administrasjon	9 312	9 200	10 200
Renter			
Adm. kvoteordning	9 717	10 000	10 000
Adm. Omsetningsrådet	3 070	3 300	3 300
KSL Matmerk - Ny merkeordning/Nyt Norge	2 400	2 000	2 000
KSL Matmerk - Økologi/Nyt Norge	1 000	1 000	1 000
Finansiering av statlig oppkjøp av kvote		500	500
Sum utgifter	176 138	172 500	194 000
Fondsendring	33 614	-39 500	-50 200
Fond 31.12	190 126	109 412	139 926
Omsetningsavgift 1. halvår, øre/liter	8	6	6
Omsetningsavgift 2. halvår, øre/liter	8	6	5

Postene – endringer fra opprinnelig budsjett 2015

Tine forventet i opprinnelig budsjett at melkeleveransen for 2015 ville være 1 507 mill. liter kumelk og 18,5 mill. liter geitmelk. Prognoseutvalgets markedsprognose per mai 2015, som Tine bruker som utgangspunkt for sitt forslag til justert budsjett, gir et anslag for 2015 på 1 542 mill. liter kumelk og 19,0 mill. liter geitmelk. Dette gir 35,5 mill. liter melk mer enn det som ble lagt til grunn i det opprinnelige budsjettet.

Inntekter

I gjeldende budsjett for omsetningsavgiften for 2015, som ble behandlet av OR 12. desember 2014, ble det forutsatt totale inntekter på 133 mill. kroner, hvorav 91,5 mill. kroner i omsetningsavgift, 40 mill. kroner i overproduksjonsavgift og 1,5 mill. kroner i renter. I forslag til revidert budsjett er de totale inntektene økt med vel 10 mill. kroner til 143,8 mill. kroner. Dette skyldes i første rekke at overproduksjonsavgiften er justert opp med 15 mill. kroner, mens inntekter fra omsetningsavgift er redusert med 5,2 mill. kroner. I 2014 ble det innbetalt 84,7 mill. kroner i overproduksjonsavgift, fordelt på 52 mill. kroner i tilknytning til kvoteåret 2013/14 og 33 mill. kroner i tilknytning til kvoteåret 2014.

Kostnader

I budsjettet for 2015 var totale kostnader på 172 mill. kroner, hvorav kostnader til reguleringstiltak inkludert administrasjon utgjorde 116,5 mill. kroner. Kostnader til øvrige tiltak, herunder opplysningsvirksomhet og faglige tiltak, samt administrasjon av Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet, utgjorde 55,5 mill. kroner.

Tine foreslår i brev av 28. mai 2015 et justert budsjett for 2015 med totale kostnader på 194 mill. kroner fordelt med 138 mill. kroner på reguleringstiltak inkludert administrasjon og 56 mill. kroner på andre tiltak, herunder opplysningsvirksomhet og faglige tiltak, samt administrasjon av Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet. Kostnadene øker dermed med 22 mill. kroner i forhold til forutsetningene i ORs vedtak 12. desember 2014.

Hovedårsaken til økte kostnader er at Tine nå legger opp til eksport av inntil 2 000 tonn smør. Kostnadene til reguleringseksport av smør er estimert til 22 mill. kroner. Markedsregulator orienterte i møte 8. mai i år om at Tine har betydelig mer smør på lager enn tidligere antatt, på grunn av en endring i varenummer. Kostnadene til reguleringslagring øker også med ca. 4 mill. kroner. Kostnadene til skolemelk reduseres med om lag 7 mill. kroner som følge av reduserte satser for andre halvår 2015. I tillegg foreslår Tine i egen søknad å utvide administrasjonsgodtgjørelsen med 1 mill. kroner til arbeid med å utvikle ny prognosemodell.

Fondets størrelse

Fondet for omsetningsavgift for melk er i følge regnskapet for 2014 på 190,1 mill. kroner per 31.12.2014, hvilket er 41,2 mill. kroner høyere enn forutsatt i opprinnelig budsjett. Dette tallet legges nå til grunn som inngående fond per 1. januar 2015 i revidert budsjett for 2015. Årsaken til at fondet ble større enn forventet er i første rekke høyere inntekter til overproduksjonsavgift enn forventet.

Det reviderte budsjettet for 2015 viser at en omsetningsavgift på 6 øre per liter i 1. halvår og 5 øre per liter i 2. halvår 2015, vil gi et fond per 31. desember 2015 på om lag 140 mill. kroner, gitt budsjetterte inntekter og kostnader. Dette er 30 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett for 2015 og 50 mill. kroner lavere enn fondets størrelse per 1. januar 2015.

Landbruksdirektoratets vurdering

Omsetningsrådet har tidligere lagt til grunn at likviditeten i fondet som minimum må være tilstrekkelig til å dekke to månedlige utbetalinger. Det siste året har de månedlige utbetalingene fra fondet variert fra 6 til 13 mill. kroner. Fondet er dermed stort nok med god margin for å tilfredsstille minimumskravet.

I 2014 ble likviditeten i fondet bygget opp mer enn budsjettert, blant annet som følge av overproduksjonsavgiften. Fondet var 190,1 mill. kroner ved utgangen av 2014, noe som er et meget høyt nivå. I perioden fra 2008 til 2014 har fondets størrelse ved årets begynnelse variert fra vel 50 mill. kroner til 156,5 mill. kroner. Landbruksdirektoratet mener det er forsvarlig å redusere likviditeten i fondet med 50 mill. kroner fra det nivået fondet var på per 1. januar 2015. Etter vår vurdering vil fondet ha en reservebuffer også etter denne reduksjonen. Med tanke på at Tine skriver at det også kan bli aktuelt med reguleringstiltak

for skummetmelkpulver, mener vi det er tilrådelig å ha en reservebuffer.

Landbruksdirektoratet innstiller derfor på at Omsetningsrådet anbefaler at omsetningsavgiften på melk settes til 5 øre per liter for 2. halvår 2015.

Saksnr.: 047/15	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Egg- Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg- fastsettelse av sats for 2. halvår 2015	Saksnr.: 13/39655-40

Beskrivelse

Ordningen med priskompensasjon på skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 01.07.2013. Omsetningsrådet skal forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon. Landbruksdirektoratet foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg andre halvår 2015 fastsettes til kr 7,93 per kg hvite.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av omsetningsrådet 29. mars 2012 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura 22. mai 2015 (unntatt offentlighet)

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for andre halvår 2015 fastsettes til kr 7,93 per kg hvite.

Egg- Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg- fastsettelse av sats for 2. halvår 2015

Bakgrunn

Ordningen med priskompensasjon på skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 01.07.2013. Omsetningsrådet skal halvårlig og forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon på skilleprodukter av egg. Satsen for andre halvår 2015 fastsettes i tråd med bestemmelsene vedtatt 19.02.2014, sak 05/14.

Ved forhåndsfastsetting av sats må en forutsette et fast utbytte for skilleprosessen. Beregningene i denne saken baseres på følgende utbytte:

Plomme	29 %
Hvite	52 %
Heleggmasse fra skilling	3 %
Skal	11 %
Restavfall	5 %

Det er etterspørselen etter plomme som avgjør hvor mye egg som går til skilling. Behovet for skallegg til skilling er derfor beregnet utfra skillekalkylen med 29 prosent plomme. Mengde hvite som produseres består av 52 prosent av mengde skallegg som brukes. Hviten blir først og fremst solgt til ulike markeder i Norge, og den resterende hviten blir eksportert. Generelt produseres mer plomme for salg til majones og dressing på våren enn om høsten. Det medfører en høyere eggehviteproduksjon og dermed større eksportandel i vårhalvåret. Nortura har opplyst at erfaringstall viser at i første halvår blir 75 prosent av produsert eggehvite eksportert, mens tilsvarende tall for andre halvår er 70 prosent. Nortura har prognosert et noe større behov for hvite for høsten 2015. Dette til standardisering av blant annet omelettmix. Nortura melder om at fordelingen mellom eksternt og internt salg ikke skal påvirke kalkylen siden prisen er den samme. Prisen for alle produkter er satt uemballert rett fra skilling.

Siden ordningen ble etablert 01.07.2013 har priskompensasjon ved skillevirksomhet kun blitt gitt til eggehvite.

Styret i Nortura SA har vedtatt planlagt gjennomsnittlig engrospris for skallegg i andre halvår 2015 til kr 18,40 per kg. 16. mars i år ble engrosprisen redusert med 50 øre til kr 18,30 per kg. Denne prisen videreføres også for andre halvår 2015. Eggprisen i skillekalkylen blir derfor 50 øre lavere enn ved forrige periode og er nå kr 16,09 per kilo skallegg. Prisen for skilleproduktene er 60 øre lavere enn forrige periode.

Sats for andre halvår 2015

Satsen for andre halvår 2015 beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår og Landbruksdirektoratets vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands.

Da det per i dag kun er en aktør som driver skilleproduksjon, er det dennes salgsprognoser som legges til grunn for Landbruksdirektoratets vurderinger. For andre halvår 2015 er disse som følger:

Plomme	405 574 kg
Hvite solgt innenlands	218 171 kg
Hvite solgt til verdensmarkedet	5 09 065 kg
Sum hvite	727 236 kg
Helegg fra skilling	41 956 kg
Skall	153 838 kg
Rest/avfall	69 927 kg

Differansen mellom salgsverdien av skilleproduktene og kostnadene på skalleggene og knekking/skilling utgjør 5 767 541,99 kroner. Den samlede hviteproduksjonen for angitt skalleggmengde er 727 236 kg som gir en sats på kr 7,93 per kg hvite. For første halvår 2015 var satsen kr 8,87 per kg hvite.

Landbruksdirektoratets vurdering

Oppgaven fra markedsregulator over skillevirksomheten andre halvår 2015 er basert på deres prognoserte salg og -priser. Landbruksdirektoratet har vurdert de priser som er satt for de ulike produktene i kalkylen og finner å kunne legge disse til grunn for beregningene. I noen av tallene ligger det konkurransesensitiv informasjon, og Landbruksdirektoratet har derfor valgt ikke å legge disse inn i innstillingen.

Skillevirksomhet bidrar til å gi egg en merverdi. Markedsreguleringsordningen skillevirksomhet er industriell bearbeiding av egg og bidrar til å dekke en etterspørsel i markedet etter plomme med innenlands produksjon. Det er svært få markedsreguleringsordninger som gir produktet en merverdi.

Landbruksdirektoratet foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for andre halvår 2015 kun gis til eggehvite og fastsettes til kr 7,93 per kg hvite.

Saksnr.: 048/15	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Korn - Fastsettelse av maksimalsats for omsetningsavgift 2015/2016	Saksnr.: 13/36401-13

Beskrivelse

Norske Felleskjøp har i brev av 20. april 2015 lagt fram forslag til maksimalsats for omsetningsavgift på norskprodusert korn for kornåret 2015/2016 på 6,0 øre per kg. Norske Felleskjøps styre har godkjent forslaget 17. april 2015.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av korn § 1 fastsatt av Omsetningsrådet 23.06.2009, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Norske Felleskjøp av 20. april 2015

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Det foreslås for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på korn i kornåret 01.07.2015 til 30.06.2016 fastsettes til 6,0 øre per kg.

Korn - Fastsettelse av maksimalsats for omsetningsavgift 2015/2016

Landbruksdirektoratet har i brev av 20. april 2015 fra Norske Felleskjøp (NFK), mottatt forslag til maksimalsats for omsetningsavgift for kornåret 2015/2016 på 6 øre per kg for korn som omsettes gjennom markedsordningen. Forslaget er godkjent av NFKs styre 17. april 2015.

Endelig sats for omsetningsavgift på korn for kornåret 2015/2016 fastsettes av Omsetnings-rådet 20. august 2015. Det foreligger ingen avlingsprognose for kornåret 2015/2016. For å sikre et forsvarlig handlingsrom ved fastsettelse av endelig sats senere, har NFK ved fastsetting av maksimalsatsen "forsøkt å ta høyde for ein krevjande, men ikkje urealistisk avlings- og forbrukssituasjon".

NFK tar i sine beregninger av maksimalsatsen høyde for å bygge opp fondet til ca. 25 mill. kroner som er et ønsket nivå. I prinsippet legger NFK i hovedsak de samme forutsetningene til grunn for fastsettelsen av satsen som i foregående kornår:

- En prognosert salgsvling i 2015/2016 på 1 242 000 tonn korn og 12 000 tonn oljefrø og erter. Av kornkvantumet er 406 000 tonn matkorn og 836 000 tonn fôrkorn.
- Av hveten, som utgjør 463 000 tonn er 342 000 tonn tilsvarende 75 % av matkvalitet.
- Av den samlede prognoserte matkornavlinga på 406 000 tonn kan 182 000 tonn hvete, 22 000 tonn rug, samt 30 000 tonn havre og 3 000 tonn bygg, samlet 237 000 tonn gå inn i matmelproduksjon.
- Forbruket av kraftfôr er satt til 1 960 000 tonn. Det er forutsatt at 71 prosent av kraftfôret er karbohydratråvarer. Videre forutsettes at ca. 87 % av karbohydrat-råvarene (eksklusiv kli) i kraftfôret, skal dekkes av norsk fôrkorn. Etter dette kan det etter prognosen anvendes 1 167 000 tonn norsk korn i kraftfôret.
- Prognoserte kvanta korrigert for svinn, resulterer i et underskudd av fôrkorn på 331 000 tonn og overskudd av 169 000 tonn matkorn som vil bli omdisponert til fôrkorn gjennom prisreduksjon.
- Kostnadene til prisreduksjon av matkorn til fôr er satt til 370 kr per tonn.
- Det regnes med at fondet per 01.07.2015 vil være på 24 mill. kroner og at det trappes opp til ca. 25 mill. kroner per 01.07.2016.
- Finansiering av Opplysningskontoret for brød og korn med 1,93 mill. kroner.
- Finansiering av opplysningsarbeid for markedsføring av økologiske varer i regi av KSL Matmerk med 0,1 mill. kroner og til markedsføring av merkeordningen "Nyt Norge" med 0,2 mill. kroner.

I kornprognosen er det forutsatt en salgskornavling (eksklusiv oljefrø og erter) på 1 242 000 tonn. Tidlig og gunstig våronn samt betydelige med tilsådde arealer med høstkorn er faktorer som gir grunn til å forvente et godt avlingsår i 2015. NFK har forutsatt at kornarealene går ytterligere ned. Ved fastsetting av maksimal omsetningsavgift har videre NFK lagt gjennomsnittlig avlingsnivå i de 20 siste årene med et tillegg på 20 prosent til grunn. Dette representerer en avling på 468 kg per dekar. Til sammenligning lå avlingen i rekordårene 2004 og 2008 på ca. 450 kg per dekar. Selv om en i beregningene av maksimalavgift har lagt seg høyere enn dette, vil totalavlinga i 2015 bli lavere på grunn av redusert kornareal.

NFK presiserer videre at ved generelt store avlinger oppstår det vanligvis overskudd når det er ekstra mye matkorn eller ekstra mye fôrkorn, dvs. ved svært høy eller svært lav matandel.

Siden det på grunn av stadig redusert areal, ikke forventes de helt store kornavlingene (totalt kvantum) i 2015 og at forbruket av fôrkorn fremdeles er høyt, har NFK funnet det mest sannsynlig at et eventuelt kornoverskudd vil bestå av matkorn. NFK har ved beregning av maksimalsatsen benyttet en matandel i innkjøpt korn på 75 prosent for både hvete og rug. Med disse forutsetningene har NFK beregnet at det er behov for omdisponering av 169 000 tonn mathvete til fôr til en kostnad på kr 62 530 000.

Landbruksdirektoratets vurderinger

NFK har lagt forutsetninger til grunn som tar høyde for en situasjon som kan gi maksimale kostnader til avsetningstiltak for norsk korn. NFK legger til grunn at matmelindustrien maksimalt kan benytte ca. 182 000 tonn norsk hvete. Forbruket vil i likhet med de to foregående år være påvirket av skjevfordeling mellom proteinklassene i hvete. Ved en matandel i hveten på ca. 40 prosent eller lavere, som vi har hatt i enkelt år, vil matmelindustrien ha behov for all mathveten. Skjer dette, vil det ikke bli noe overskudd av matkorn og det vil være behov for all fôrhveten i kraftfôrproduksjonen. Blir matandelen lavere enn 29 prosent, vil det kunne bli et overskudd av fôrkorn. Ved en matandel som er høyere enn 75 prosent vil behovet for omdisponering øke og fondet vil bli redusert. Dette gjelder dersom de øvrige forutsetningene er uendret.

Landbruksdirektoratets oppgaver over salg av kraftfôr i 2014 viser 1 960 000 tonn. Fra 2013 til 2014 viser kraftfôrforbruket en moderat økning (0,5 prosent). Dette samsvarer godt med at NFK har lagt et kvantum på 1 960 000 tonn til grunn ved beregning av maksimal omsetningsavgift.

I tillegg til kostnadene som NFK har lagt til grunn i sine beregninger kommer en bevilgning på 1,0 mill. kroner til opplysning gjennom prosjektet «Framsnakking av korn og brød» i 2015 og påløpte ikke bokførte kostnader til avsetningstiltak for korn i 2014/2015 på 9,9 mill. kroner. Disse kostnadene er inkludert i Landbruksdirektoratets beregning av fondets størrelse per 1. juli 2015.

Siden prognosene som legges til grunn ved beregning av maksimal omsetningsavgift er usikre, er det nødvendig å ha en viss størrelse på fondet for omsetningsavgift. Dette er basert på tidligere vurderinger og erfaringer, og NFK foreslår med sine beregninger av maksimal omsetningsavgift å bygge opp fondet med 1 mill. kroner til 25 mill. kroner per 1. juli 2016.

Landbruksdirektoratet mener at et fond på 25 mill. kroner gir tilstrekkelig sikkerhet for eventuell usikkerhet i prognoseberegningene. I tillegg ligger det en buffer i muligheten til å ta igjen et eventuelt etterslep ved fastsettelse av endelig sats for påfølgende kornår. Per 1. januar 2015 var fondet på 22 mill. kroner og 1. juli 2015 vil det etter Landbruksdirektoratets beregninger være redusert til 17,6 mill. kroner. Beregningene viser at det etter dette er behov 7,4 mill. kroner for å bygge opp fondet til 25 mill. kroner. Dette er 6,4 mill. kroner høyere enn i NFKs beregninger og tilsvarer en økning på ca. 0,5 øre per kg korn i maksimal omsetningsavgift. Siden NFK i sin beregning av avgiften til 5,7 øre per kg har avrundet satsen opp til 6 øre per kg har Landbruksdirektoratet ingen betenkeligheter med dette.

Landbruksdirektoratet har ingen ytterligere kommentarer til beregningen av maksimal omsetningsavgift eller til forutsetningene som er lagt til grunn for denne, og anbefaler at forslag til sats godkjennes.

Regnskap, budsjett og prognose for fondet for omsetningsavgift korn i 1000 kroner			
	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Prognose *
			1. halvår 2015
Fond pr. 01.01	26 696	19 955	21 987
Inngang, omsetningsavgift	12 105	30 099	11 300
Renteinngang, fondet	532	445	200
Sum inntekter	12 637	30 544	11 500
Administrasjon NFK. Eget vedtak	5 259	5 228	2 910
Markedsregulering. NFKs vedtak	10 741	19 715	9 900
Opplysning. Eget vedtak	1 650	1 930	1 930
Faglig tiltak. Eget vedtak	100	100	50
Faglig tiltak. Eget vedtak	320	240	100
Faglig tiltak. Eget vedtak	50		
Faglig tiltak. Eget vedtak			1 000
Sekretariatet (adm). Eget vedtak	1 258	1 299	
Sum utgifter	19 378	28 512	15 890
Fondsendringer	-6 741	2 032	-4 390
Fond. Pr. 01.07			17 597
* Prognosen er bl.a. satt opp på grunnlag av budsjett for 2015			

Markedsregulators forslag til budsjett for markedsreguleringen for kornåret			
2015/2016 (01.07.2015 til 30.06.2016)			
	Tonn	kr/tonn	Kr
Omdisponering	169 000	370	62 530 000
Administrasjon Omsetningsrådet			1 200 000
Administrasjon NFK			5 900 000
Faglig tiltak og opplysningsarbeid			2 230 000
Sum kostnader			71 860 000
Tilpassing av fond			1 000 000
Renteinntekter i fond			-800 000
Sum kostnader			72 060 000
Salgsavling inkl. erter og oljevekster, tonn			1 254 000
Beregnet maksimal omsetningsavgift, øre pr. kg			5,7

Tidligere satser for omsetningsavgift på korn		
Kornår	Maksimalsats, øre per kg	Endelig sats, øre per kg
2011/2012	5,0	1,5
2012/2013	4,0	0,0
2013/2014	5,0	2,0
2014/2015	5,0	3,0

Saksnr.: 049/15	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Melk - Oppfølging av Sluttrapport fra Tine om evaluering av skolemelkordningen	Saksnr.: 15/20026-9

Beskrivelse

Omsetningsrådet vedtok i møte 7. mai 2014 og møte 17. juni 2014 at Tine SA skulle evaluere skolemelkordningen. Rådets medlemmer fikk før møte 8. mai i år tilsendt sluttrapport fra Tines Evaluering av skolemelkordningen vedlagt innspill fra Q-meieriene AS og et tilbakespill fra Melk.no (OFM).

Omsetningsrådet vedtok i møte 8. mai 2015 at Landbruksdirektoratet skulle legge frem forslag til oppfølging av Tines evaluering for Omsetningsrådet i møte 15. juni 2015.

Landbruksdirektoratet har vurdert Tines rapport og innspill fra Q-meieriene og OFM, og foreslår videre oppfølging av Tines evaluering.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 4-7 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

1. Omsetningsrådet foreslår at satsene for skolemelk for 2016- 2017 ikke settes lavere enn satsene for 2015-2016. Prisnedskrivningen avvikles ikke i sin helhet før eventuelt skoleåret 2017- 2018, etter en vurdering av virkningen av redusert prisnedskrivning i 2016.
2. Omsetningsrådet anbefaler at Landbruksdirektoratet sender forslaget i punkt 1 på høring.

Melk - Oppfølging av Sluttrapport fra Tine om evaluering av skolemelkordningen

Omsetningsrådet vedtok i møte 7. mai 2014 og møte 17. juni 2014 at Tine SA skulle evaluere skolemelkordningen. Rådets medlemmer fikk før møte 8. mai i år tilsendt sluttrapport fra Tines Evaluering av skolemelkordningen vedlagt innspill fra Q-meieriene AS og et tilbakespill fra Melk.no (OFM).

Omsetningsrådet vedtok i møte 8. mai 2015 at Landbruksdirektoratet skulle legge frem forslag til oppfølging av Tines evaluering for Omsetningsrådet i møte 15. juni 2015.

Landbruksdirektoratet har vurdert Tines rapport og innspill fra Q-meieriene og OFM, og foreslår videre oppfølging av Tines evaluering. Landbruksdirektoratet har undersøkt hvordan skolemelkordningene fungerer i Danmark, Sverige og Finland. Vi har også innhentet informasjon om «Den europeiske skolemelkordningen» og sett på EUs vurdering av denne ordningen. I tillegg har vi sett på konklusjonene fra «Melkeanalyseprosjektet» til OFM fra 2012.

Fakta om skolemelkordningen

Skolemelkordningen er et tiltak som alle meieriselskaper som er deltakere i prisutjevningsordningen for melk kan delta i. Det er i dag to aktører som deltar i ordningen. Det er Tine SA og Q-meieriene AS. Ordningen omfatter helmelk, lettmeik, skummet melk og laktoseredusert smaksatt melk, jf. Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 4-7. Skolemelkordningen er åpen for meieriselskaper som leverer konsummelk til barnehager, barn- og ungdomsskoler og videregående skoler.

Omsetningsrådet gir et tilskudd per liter konsummelk som blir levert. Dette tilskuddet skal komme til uttrykk i prisen til kunden. Tilskuddet blir vedtatt av Omsetningsrådet for hvert skoleår.

I 2014 ble det utbetalt 27, 2 mill. kroner til 17,5 mill. liter skolemelk. Gjennomsnittlig sats per liter skolemelk var 1,56 kroner. Tabellen nedenfor viser utviklingen i utbetalt beløp, liter og gjennomsnittlig sats siden 2005.

Ar	Volum mill. liter	Prisstøtte mill. kroner	Gj. sn. sats kr/liter
2005	17,5	36,9	2,11
2006	17,8	36,6	2,06
2007	18,7	38,2	2,04
2008	18,9	37,8	2,00
2009	19,1	34,4	1,80
2010	19,0	29,7	1,56
2011	18,9	29,4	1,55
2012	18,6	29,0	1,56
2013	18,0	28,0	1,56
2014	17,5	27,2	1,56

I skoleåret 2013/2014 var 47,8 prosent av elevene med i skolemelkordningen i barne- og kombinert barne- og ungdomsskole. Etter 2005 har oppslutningen om skolemelkordningen vært oppe i 54,1 prosent en gang. Det var i skoleåret 2006/2007.

Tines priser på skolemilk gjeldende for skoleåret 2014/2015 vises i tabellen nedenfor.

Produkt	Pris
Tine Melk Lett 1/4 l.	kr. 4,38
Tine Melk Ekstra lett 1/4 l.	kr. 4,42
Tine Melk Laktosefri lettmelk 1/4 l.	kr. 6,89
Tine Ekstra Lett melk mild kakao 1/4 l.	kr. 5,72
Tine Melk Lett smak av bringebær, øko 1/4 l.	kr. 7,10

Evalueringsrapporten fra Tine

Prisstøtten er ikke nødvendig

Hovedkonklusjonen i rapporten fra Tine om Evaluering av skolemilkordningen er at det ikke er hensiktsmessig å videreføre prisstøtten til skolemilk. Tine mener således at det ikke er behov for å videreføre bruk av midler fra Omsetningsavgiften på melk til skolemilk.

Tine mener det er leverandørene som har de viktigste virkemidlene for å øke omsetningen av skolemilk. Leverandørene kan arbeide med å bedre tilpasningen av produktene til ulike aldersgrupper, forbedre distribusjonen til skoler og barnehager, samt forenkle det arbeidet skolene har med ordningen.

Tine mener det ellers kan være hensiktsmessig å utvikle et tettere samarbeide mellom helsemyndigheter, undervisningsmyndigheter og landbruksmyndigheter om skolemåltidet, med tanke på effektiv læring og ernæring.

Årsakene til reduksjonen i melkeforbruket

Tine skriver i sin evaluering at forbruket av melk har falt kraftig siden 70- tallet. I perioden fra 2007 til 2013 har ikke forbruket av skolemilk entydig gått nedover, slik totalforbruket av melk har. Tine mener det er en indikasjon på at skolemilk er viktig for det totale melkeforbruket i samfunnet.

Tine peker på to vesentlige årsaker til nedgangen i melkeforbruket. Det er endringer i holdninger til søtmelk. Søtmelk oppfattes som gammeldags og mindre nødvendig enn tidligere. I tillegg har konkurransen fra andre drikkevarer, spesielt juice, brus og vann, økt. I følge melkeanalyseprosjektet, som ble gjennomført av MarkUP på vegne av Melk.no i 2012, forklarer disse to faktorene inntil 50 prosent av nedgangen i melkeforbruket.

Et annet forhold som har betydning er smaken. Den viktigste grunnen folk som har sluttet å drikke melk oppgir, er at de ikke liker melk lenger. Likevel er det slik at barn som er vant til å drikke melk gjerne også liker smaken av melk.

Viktige fokus områder

Tine skriver i evalueringen at det må være fokus på skolenes motivasjon for å delta i ordningen, samt informasjon til skoler og foreldre i forbindelse med skolestart.

Hvor mange varianter skolemelk som tilbys ved den enkelte skole har betydning for salget. Jo flere varianter, desto større salg. Særlig smaksatte varianter bidrar til økt salg. Det er viktig at det er laktosefrie/laktose reduserte varianter.

Ubrutt kjølekjede er også et område som leverandøren må ha kontinuerlig fokus på. Det er vesentlig at melken har riktig temperatur helt til den skal drikkes.

Betalingsløsningen kan også forbedres. Tines løsning er i dag betaling en eller to ganger i året. Den er nå i endring slik at det vil bli mulig med hyppigere betalinger.

Skolemelk er også en del av mandatet til OFM, selv om OFM har jobbet mindre med skolemelk etter 2010.

Pris

Tine skriver i evalueringen at melkeprodusentene betalte ca. 27 mill. kroner til skolemelkordningen i 2014, mens hvert skolebarn som kjøper melk subsidieres med 95 kroner i året. For et barnehagebarn som kjøper melk, er subsidien omtrent halvparten hvis melkeforbruket er det samme. Tine stiller spørsmål ved om 95 kr per barn per år er et pristilskudd som i tilstrekkelig grad påvirker etterspørselen. Det avhenger bl.a. av prissensitivitet og/eller om subsidien er nødvendig for å holde en rimelig pris på skolemelken i forhold til pris i butikk.

Tine skriver at de historisk har hatt negativ lønnsomhet på skolemelk. Tine har derfor gjennomført prisøkninger over tid for å unngå tap. I den perioden det ble gjort, mener Tine det ikke var sammenheng mellom pris og volum. Tine skriver at dette kan skyldes at prisene var svært lave i 2005/2006, så betalingsvilligheten var høyere, samtidig som det var andre forhold som bidro til volumøkningen i den perioden prisen økte.

Prissammenligninger viser at prisene til barnehager som deltar i skolemelkordningen ligger gjennomgående under priser i butikk. For ekstra lettmelk er det fra 7-8 øre per liter til nesten 3 kr per liter lavere enn pris i butikk. For lettmelk er prisen på skolemelk til barnehager fra ca. 3 kr per liter til nesten 5 kr per liter lavere enn i butikk.

Forutsetning om at skoleeier fortsatt vil gi melk innpass i skolene

Tine har i sin vurdering lagt til grunn at skoleeier fortsatt vil gi melk innpass i skolene, selv om prisstøtten fjernes. Til grunn for denne antakelsen ligger blant annet at Helsedirektoratet i sine retningslinjer for skolemåltidet skriver følgende:

«Måltidet bygger på at elevene har med seg matpakke, og at skolen tilbyr melk, frukt, grønnsaker og mat til dem som ikke har med seg matpakke hjemmefra. Måltidets sosiale funksjon ivaretas ved at det er fysisk tilrettelagt for spising og avsatt tilstrekkelig tid til at trivsel oppnås.»

På Helsedirektoratets hjemmesider på internett heter det også at «Helsedirektoratet utgir Retningslinjer for skolemåltidet, som skal fremme helse, trivsel og læring.» I dette ligger det også mye allmennkunnskap, som at man lærer best når man både er uthvilt og mett.

Helsedirektoratet anbefaler at det tilbys lettmelk, ekstra lettmelk eller skummetmelk til

skolemåltidet.

Tine anbefaler høring

Tine skriver avslutningsvis i evalueringen at forslaget deres medfører en ganske stor endring. Tine mener det er hensiktsmessig med en grundig høringsrunde før endringene gjennomføres.

Innspill fra Q-meieriene

Q-meieriene AS mener skolemilkordningen må være merkenøytral. Prisstøtten finansieres av alle melkeprodusentene og det blir derfor feil at skolemilken skal markedsføres med et bestemt varemerke. Q-meieriene mener en må unngå uheldig markedsføring mot barn.

Q-meieriene AS foreslår at Opplysningskontoret for meieriprodukter AS (OFM) overtar administreringen av ordningen fra 1. august 2015. Q-meieriene AS foreslår videre at OFM bruker emballasjen offensivt og engasjerende til å fremme melkens gode egenskaper for barn og ungdom. OFM må hvert 3. år legge produksjons- og distribusjonsoppgaven ut på anbud.

Q-meieriene mener melkeprodusentene fortsatt bør dekke kostnaden ved drift av skolemilkordningen, siden positive holdninger og opprettholdt bruk av konsummelk er avgjørende for melkeprodusentenes fremtidige produksjonsgrunnlag.

Innspill fra OFM

OFM oppsummerer i sitt innspill at de mener skolemilk er viktig både i et ernærings- og rekrutteringsperspektiv. De mener det er viktig med fortsatt fokus på skolemilkordningen i bransjen, både i industrien og hos Melk.no (OFM).

Oppslutningen om skolemilk har vært dalende de seinere årene. Det er flere årsaker til dette; blant annet produktutvalg, mangel på interesse for skolemilk blant foreldre og samfunnet for øvrig og konkurrerende drikker. OFM mener det bør være et mål at oppslutningen om skolemilkordningen økes til godt over 50 prosent oppslutning.

OFM mener det bør brukes midler til andre tiltak for å øke oppslutningen om skolemilk, dersom en velger å redusere pristøtten. Et forslag fra OFM er å bidra med incitamentet til skolen for å få økt fokus på skolemilk.

OFMs rolle

OFM skriver at de gjennom ti år har hatt fokus på skolemilk, men at de har brukt mindre ressurser på dette de siste årene.

De skriver videre at Melk.no (OFM) kan bidra med å bygge kunnskap og holdninger blant foreldre, lærere, elever og opinionsledere i forhold til betydningen av skolemilk.

OFM ønsker å være ambassadør for skolemilk. Det innebærer at OFM ønsker å ha en mer aktiv rolle inn mot skolemilkmarkedet og at det bør brukes mer ressurser enn det som er brukt tidligere. OFM ønsker å lede et «fremsnakkingsprosjekt», hvor en samler all analyse av markedet sammen med erfaringsbaserte tiltak fra inn- og utland. Prosjektet bør inkludere midler til kunnskaps- og holdningsskapende arbeid blant skoler, elever, foreldre

og opinionsledere gjennom bruk av blant annet betalte, egne, sosiale og fortjente medier.

Hva gjøres i andre land?

Den europeiske skolemelkordning

EU har hatt en egen skolemelkordning, European School Milk Scheme (SMS), siden 1977. Formålet er å øke forbruket av melk i EU for å motvirke den negative trenden og stabilisere markedsprisen for melk og melkeprodukter. I tillegg er det et særskilt mål å øke forbruket av melk og melkeprodukter hos barn og unge ved å tilby dem sunne meieriprodukter. Ordningen har også en opplysningsmessig funksjon ved at den skal medvirke til å støtte og utvikle gode spisevaner hos barn og unge, som forhåpentligvis vil vare hele livet.

EU yter støtte til skoler og andre undervisningsinstitusjoner. Foruten melk og varianter med smaksatt melk (under 7 prosent tilsatt sukker eller honning) omfatter ordningen en rekke meieriprodukter, som oster samt fermenterte melkeprodukter (eks. kjernemelk). De skolene som deltar i ordningen er forpliktet til å sette opp en plakate ved skolens hovedinngang som viser at skolen mottar støtte gjennom den europeiske skolemelkordningen.

I skoleåret 2007-2008 ble det utdelt støtte til om lag 300 000 tonn melk. Det ble utbetalt over 412 mill. danske kroner, noe som tilsvarer 1,37 DKK per liter melk i støtte. I 2008 ble ordningen utvidet ved at antall støtteberettigede produkter økte og ved at også eldre barn ble omfattet av ordningen. Tidligere gjaldt ordningen barnehager og de laveste trinnene på skolen.

I skoleåret 2013/2014 deltok 19 mill. barn i den europeiske skolemelkordningen. Det ble delt ut støtte til 303 793 000 kg melk og melkeprodukter. Budsjettet for 2014 var på 80 mill. Euro. Med en valutakurs på 8,37 NOK (per 27.05.2015) for 1 Euro tilsvarer dette 2,20 NOK per kg melk eller melkeprodukt.

Medlemslandene har myndighet til å tilpasse skolemelkordningen på nasjonalt plan. Det er således opp til det enkelte medlemsland å avgjøre hvilke av produktene på EU-listen som skal motta støtte i medlemslandet. Det enkelte medlemsland kan også bruke strengere normer for innholdet i melk og melkeprodukter som er innenfor ordningen, f. eks. ved å begrense den tillatte fettprosent. Det enkelte medlemsland kan også supplere EU-støtten med ytterligere tilskudd.

Skolemelk i Danmark

Danmark deltar i den europeiske skolemelkordningen. På sine nettsider skriver Fødevarerministeriet blant annet følgende:

«Fødevarerministeriet ønsker, at danske børn får en god start på livet. Det er jo i vid udstrækning i barndommen og de tidlige ungdomsår, at voksenlivets sundhedsvaner fastlægges. Derfor ønsker Fødevarerministeriet at fremme børn og unges forbrug af mælk og mejeriprodukter.

Det er vigtigt at spise en sund og ernæringsrigtig kost, der kan bestå både af mælk, yoghurt, ost, kærnemælk og andre mælkeprodukter. Mælk og mælkeprodukter er jo fyldt med calcium, vitaminer, mineraler og andre tilsætningsstoffer, som giver energi til en lang dag i skolen.»

Det gis støtte til 0,25 liter melk per barn per dag. I tillegg til støtten som kommer fra den europeiske skolemelkordningen har enkelte kommuner i Danmark valgt å subsidiere

skolemelken ytterligere. $\frac{1}{4}$ liter *letmælk* koster i Danmark 3,30 danske kroner innenfor skolemelkordningen.

Det er foreldrene som bestiller og betaler skolemelk til sine barn.

Mejeriernes Skolemælkordning administreres av Mejeriforeningen, som er bransjeorganisasjon for de danske meierier. Ca. 70 % (1380) av landets skoler er med i ordningen, som ble startet som et pilotprosjekt i 1991. Formålet var - og er - å gjøre en innsats for å gi barn sunne drikkevaner og skape en ordning, som gjør det både lett og enkelt for skolen, foreldrene og elevene. Skolene velger mellom fire melkepakker. Mejeriernes Skolemælksordning står for alt det praktiske med påmelding, betaling, kjøleskap, levering etc. og er et tilbud for å avlaste skolenes administrasjon. Mejeriernes Skolemælksordning leverer melk fra Arla Foods, Øllingegaard Mejeri og Naturmælk – hvor de to sistnevnte meieriene leverer økologisk melk.

Skolemelk i Sverige og Finland

Både Sverige og Finland har gratis skolemåltid for alle elever. Det betales av myndighetene. Skolemelk inngår i måltidet, og skolemelken er således også gratis.

I Sverige serverer 98 prosent av alle skolene melk til skolemåltidet hver dag. Mellanmjølk (1,5 prosent fett) og lttmjølk (0,5 prosent fett) er de vanligste variantene som serveres i skolen.

I følge LRF Mjølke () er det en utfordring at ikke alle elevene velger å drikke melken de får på skolen.

I Finland er den mest populære melketyper fettfri melk (tilsvarer skummet melk i Norge). De fleste skoler tilbyr minst en annen type melk i tillegg til denne, som regel med 1 % fett. Mange skoler tilbyr også laktoseredusert og/eller laktosefri melk.

EU kommisjonen vurderer EUs skolemelkordning

EU kommisjonen fremmet 30. januar 2014 et forslag om reform av skolemelk og skolefruktordningene i EU. Forslaget innebærer å slå sammen de to eksisterende ordningene under felles paraply: "Eat well – feel good". Reformen skal diskuteres av Rådet og Parlamentet. Som en del av arbeidsprogrammet for 2015 har Kommisjonen initiert en evaluering av de to separate ordningene.

EU kommisjonen offentliggjorde 12. mai i år et arbeidsdokument hvor blant annet EUs skolemelkordning vurderes. Et tema i denne er blant annet samordning av skolefrukt/grønt og skolemelk. EUs ordninger for skolemelk og –frukt/grønt er delvis begrunnet ut fra et ønske om å øke forbruket av frukt/grønt og melk/meieriprodukter av hensyn til at dette er viktige næringer i EU. Samtidig er ordningene begrunnet ut fra et helseperspektiv. Det er ønskelig å øke forbruket av frukt- og grønnt, samt melk i skolen for å bidra til sunnere kosthold.

Samlet evaluering og anbefaling fremover er foreløpig ikke innarbeidet i EU-dokumentet.

EU gjennomførte også en evaluering av skolemelkordningen i 2013. I skoleåret 2011/2012 ble det brukt 110 millioner Euro på skolemelkordningen (68,86 million Euro i EU- støtte og 41,44 millioner Euro i nasjonal støtte). Om lag 20 millioner barn deltok i ordningen.

Drikkemelk er det viktigste produktet.

Undersøkelsen viser at hypotesen om at forbruket av melk påvirkes av forbruk av skolemelk på lang sikt, er vanskelig å måle og finne statistisk belegg for. Hypotesen går ut på at skolebarn som drikker skolemelk tar med seg melkevanene sine som voksne og at dette vil ha positiv effekt på melkeforbruket til neste generasjon.

Andre funn fra undersøkelsen er:

- Prisen foreldrene må betale for melken har betydning for deltakelsen i skolemelkordningen, men prisen har begrenset betydning for foreldre med høy inntekt.
- Bare gratis skolemelk vil resultere i en sterk økning i forbruket.
- EUs skolemelkordning har betydning for skolenes implementering av ordningen.
- Motivasjonen til personalet på skolene har betydning for deltakelsen i ordningen.
- Godt fungerende distribusjon av skolemelk er også en avgjørende faktor for deltakelsen i ordningen.

I evalueringsrapporten fra 2013 anbefales en mer strategisk tilnærming til skolemelk med bruk av måleparametre for å overvåke utviklingen. Tilpasning av produkter og tiltak til ulike aldersgrupper anbefales. Det anbefales også at man utreder gratis skolemelk og alternative finansieringsmodeller. Videre anbefales at skolemelk og skolefruktordningene koordineres og eventuelt slås sammen. Bedre informasjonskampanjer anbefales. Og til slutt anbefales tettere samarbeid mellom skolemelkordningen og EUs arbeid med ernæring og ulike helseproblemer som f.eks. overvekt.

Melkeanalyseprosjektet til OFM i 2012

Omsetningsrådet bevilget i 2012 ekstra midler til OFM slik at de kunne gjennomføre et melkeanalyseprosjekt.

I prosjektet ble det gjennomført en omfattende analyse av årsaker til nedgangen i melkeforbruk over tid. MarkUp gjennomførte analysen for OFM. Det ble utarbeidet hypoteser som ble testet mot alt tilgjengelig datamateriell. Analysen viste at selv om forbruket er ulikt i forskjellige segmenter har det vært nedgang i alle segmenter uavhengig av alder, kjønn, utdanning og geografi.

Melkeanalysen viste også at det er kombinasjonen av mange årsaker som gjør at melkeforbruket har gått ned. Oppsummert er de viktigste årsaker til den historiske nedgangen i melkeforbruket:

- Livssituasjon og måltider har en viktig sammenheng med melkeforbruk. Eksempelvis: Jo mer brød vi spiser desto mer melk drikker vi og omvendt. Forbrukerne endrer måltidsvaner til et måltidsmønster med mindre brødmat og mindre melk. Derfor er fokuset på de store melkemåltidene viktig.
- Etter hvert som vi er blitt mer urbane har melken mistet sin naturlige plass i kostholdet, spesielt for voksne. Vi ser også at det er viktig hva opinionsledere innen helse og kosthold forteller: Er de negative til melk påvirker dette den

- vanlige forbruker.
- Melk har også fått en rekke konkurrenter som delvis tar melkens plass. Et ønske om sunnere livsstil og større vekt på den gode smaken, fører til at forbrukerne i større grad dekker sitt behov for drikke med juice og lettbrus på bekostning av melk.

Forklaringskraften til disse tre faktorene er i henhold til analysen over 50 prosent (mellom 50 – 65 prosent).

Analysen viste at det ikke er et enkelttiltak eller enkeltsatsninger som vil føre til at utviklingen bremser opp og snur. Det er summen av de rette tiltakene som blir viktig videre fremover, alt fra produktutvikling, nye måltidsløsninger til presse- og holdningsskapende arbeid. Langsiktighet i arbeidet blir viktig.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet har vurdert Tines forslag om å fjerne prisstøtten til skolemelk. Omsetningsrådet bruker årlig i underkant av 30 mill. kroner til å subsidiere skolemelk. Det er dermed viktig å vurdere om dette er riktig bruk av midlene. Formålet med bruk av omsetningsmidler, jf. Omsetningsloven § 1, er at det skal gi økt forbruk av melk på kort og/eller lang sikt.

Skolemelk - viktig for ernæring og fremtidig rekruttering av melkedrikkere

Tines evaluering av skolemelkordningen konkluderer med at skolemelk er viktig for ernæring og rekruttering av fremtidige melkedrikkere. I lys av situasjonen med fallende melkeforbruk har skolemelka en betydningsfull rolle ved at den kan bidra til å bremse og eventuelt reversere fallet i melkeforbruket. Landbruksdirektoratet registrerer at skolemelkordninger er vanlig både i EU og i mange andre land i verden. EU har nylig vurdert sine ordninger for skolefrukt/grønt og skolemelk, og kommet frem til at skolemelk har en positiv effekt på både ernæring og helse for skolebarna. Dette støtter Tines påstand om at skolemelk er viktig for barns ernæring og for å rekruttere fremtidige melkedrikkere.

Helsedirektoratet anbefaler også at det tilbys lettmelk, ekstra lettmelk eller skummet melk til skolemåltidet. Helsedirektoratet skriver videre følgende på sine sider på internett: *«Melk er både næringsrikt og godt, og spesielt viktig for barn og ungdom. En liten kartong med skolemelk dekker 1/3 av barnets daglige kalsiumbehov. Tilførsel av tilstrekkelig med kalsium i barne- og ungdomsårene, mens skjelettet enda er i vekst, er nødvendig for å oppnå så tett beinmasse som mulig. Lav beinmasse henger sammen med risiko for osteoporose. Tilbud om mager melk til skolemåltidet bidrar derfor til å forebygge kostholdsrelaterte sykdommer.»*

Skolemelk har således en helsefremmende effekt for barn og unge og det er således viktig at skolene kan tilby melk til skolemåltidet. Landbruksdirektoratet mener skolemelk kan ha en positiv betydning for rekruttering av fremtidige melkedrikkere og at skolen er en viktig arena hvor melk bør være tilgjengelig for elevene.

Prisnedskrivningen kan avvikles

Tine mener imidlertid at prisstøtten ikke lenger er nødvendig. Undersøkelser Tine har gjort viser at volumet gjennom skolemelkordningen økte fra 2006 til 2008. I denne perioden økte også prisen. Tine mener det kan ha sammenheng med at prisene var svært lave før 2005 og at betalingsvilligheten for skolemelk derfor var høyere enn prisen. Tine mener at

prisene etter 2010/2011 kan ha nådd et nivå med økt prissensitivitet.

Tine argumenterer blant annet med at subsidie på 50 øre per kartong på ¼ liter ikke utgjør mer enn 95 kroner per barn per år. Tine mener støtten er så liten at den trolig i liten grad påvirker etterspørselen etter skolemelk. Dette underbygges med en undersøkelse Tine har gjort som viser at foreldre med lavest inntekt både kjøpte minst melk og den dyreste skolemelka. Dette henger trolig sammen med kostholds fokuset i denne gruppa. Et annet forhold som trolig vil ha større betydning for om foreldrene velger å bestille skolemelk til barna sine kan være betalingshyppigheten. I dag betaler foreldrene for skolemelka en eller to ganger i året. En bedre tilrettelegging for at foreldre kan betale skolemelka oftere vil kanskje kunne ha positiv effekt.

Landbruksdirektoratet er enig i at en merkostnad på 95 kr per barn per år for de fleste foreldre kanskje ikke vil være avgjørende for om foreldre bestiller skolemelk til barna sine. Samtidig kan en ikke utelukke at prisøkninger kan ha negativ effekt på lang sikt. Tradisjonelt har en lagt til grunn at drikkemelk har lav priselastisitet, noe som blant annet har bidratt til at drikkemelk historisk sett har hatt avgift i prisutjevningsordningen for melk (PU). Dette forholdet støtter således også opp under at pris på skolemelk kanskje har mindre betydning for salget enn vi tidligere har antatt. På den annen side ser vi at forbruket av melk er redusert de siste årene, mens både målpris og pris til forbruker har økt.

I EUs evaluering av skolemelkordningen i 2013 kom det frem at prisen foreldrene betaler for skolemelken har betydning for deltakelsen i ordningen. I EU varierer prisen imidlertid fra gratis til at prisen er subsidiert på om lag samme nivå som i Norge. Undersøkelsen viser at prisen har størst betydning for foreldre med lav inntekt. Samtidig viste undersøkelsen at en må tilby gratis skolemelk for å oppnå en sterk økning i forbruket av melk.

Melkeanalyseprosjektet til OFM fra 2012 peker imidlertid på at det er andre faktorer enn pris som har størst betydning for reduksjonen i melkesalget. I følge denne analysen kan mellom 50 prosent og 65 prosent forklares av faktorene; Livssituasjon og måltidsvaner, Holdninger og livsstil og Konkurransforhold. Produktutvikling og større mangfold trekkes i analysen frem som et av flere tiltak som må til for å snu trenden med redusert forbruk av drikkemelk. Merkevarerbygging, markedsføring og PR/informasjon om melk var andre områder som ble anbefalt forsterket i analysen. Landbruksdirektoratet mener denne analysen støtter opp under argumentene om at prisen på skolemelk ikke har så stor betydning som tidligere antatt og at en dermed kan redusere eller fjerne pristilskuddet uten at det får særlig negativ betydning for melkeforbruket.

Landbruksdirektoratet mener det kanskje kan ha en positiv effekt på salget av skolemelk om betalingsløsningen forbedres slik at foreldre kan velge å betale melken flere ganger i året, siden det kan være problematisk for noen foreldre å måtte betale for et halvt år om gangen. Videre kan det være grunn til å vurdere om det bør åpnes for større fleksibilitet gjennom året mht valg av melketype, samt mulighetene for å tre inn og ut av ordningen, slik det blant annet er i Danmark. Vi anbefaler derfor at aktørene tilrettelegger for dette.

I Sverige er skolemåltidet, herunder skolemelka, gratis for elever og foreldre. I følge EUs evaluering av skolemelkordningen er dette en faktor som bidrar til høyere deltakelse i skolemelkordningen. Om en skulle vurdert et tilsvarende tiltak i Norge, er scenarioet kort oppsummert som følger: I 2014 var gjennomsnittlig prisnedskrivning av skolemelk på 1,56 kr per liter. Dersom en øker prisnedskrivningen til f. eks. 10 kr per liter, kan en kanskje anta at 85 prosent av alle barn og unge i alderen 1-19 år vil delta i ordningen. I henhold til SSB var det nærmere 1,2 mill. barn i denne aldersgruppa i Norge i 2014. Hvis 85 prosent av disse barna drikker 0,25 liter melk i 190 dager i året tilsvarer det i underkant av

50 000 000 liter melk i året. I 2014 ble det til sammenligning solgt om lag 17 000 000 liter melk gjennom skolemelkordningen. En prisnedskrivningssats på 10 kr per liter vil i et slikt tilfelle koste nærmere 500 mill. kroner, eller vel 30 øre per liter melk i omsetningsavgift. Dette vil være en betydelig kostnad som vil være svært krevende for bonden å finansiere over omsetningsavgiften. Det kan også stilles spørsmål ved om dette ville gi tilstrekkelig positiv effekt på melkesalget over tid til at kostnaden kan forsvares. I melkeanalysen som ble gjennomført i 2012 blir nedgangen i melkeforbruket (antall liter per kapita) ikke betraktet som et særnorsk fenomen. Utviklingen har vært tilsvarende i Sverige, der drikkemelkforbruket er redusert med 22 prosent fra 2000 til 2013, til tross for at svenskene har gratis skolemelk, jf. EU kommisjonens foreløpige arbeidsdokument om skolemelk. Dersom en skal arbeide videre med dette alternativet forutsetter det etter vår mening et samarbeid mellom ulike myndigheter og en alternativ finansieringsmodell.

På bakgrunn av vurderingen ovenfor konkluderer Landbruksdirektoratet med at prisnedskrivningen til skolemelk kan reduseres betydelig og eventuelt avvikles. Likevel mener Landbruksdirektoratet at en viss usikkerhet rundt prisens betydning og at dette er en relativt stor endring tilsier at det kan være hensiktsmessig med en gradvis reduksjon i prisstøtten i en overgangsperiode før støtten eventuelt avvikles helt. For skoleåret 2015-2016 har Omsetningsrådet vedtatt å halvere satsene sammenlignet med skoleåret 2014-2015. Landbruksdirektoratet mener det er grunn til å vurdere hvilken virkning reduserte satser har på salget av skolemelk, før det vedtas ytterligere reduksjoner i satsene.

Innspill fra Q-meieriene AS

Q-meieriene AS foreslår at Opplysningskontoret for meieriprodukter overtar administrasjon av skolemelkordningen. Videre foreslår de at produksjon og distribusjon av skolemelk legges ut på anbud. De foreslår også at skolemelken blir merkenøytral.

Det er Landbruksdirektoratet, som sekretariat for Omsetningsrådet, som i dag administrerer skolemelkordningen. Vi utbetaler tilskudd til de som er med i ordningen og kontrollerer ordningen. Vi oppfatter at Q-meieriene mener at forvaltning av midler til skolemelkordningen skal overføres fra Landbruksdirektoratet til OFM. En slik overføring vil medføre et ekstra ledd innenfor markedsreguleringen av melk, noe som vil kreve regelverksendringer og isolert sett ikke vil innebære en forenkling. Dersom OFM blir valgt som tilskuddsformidlere, vil Landbruksdirektoratet stille krav til kontrollen av leverandørene samt kreve mulighet for selv å kunne kontrollere de leverandørene som deltar i ordningen og deres regnskaper. Det må eventuelt utredes nærmere hvilke regelverksendringer og administrative oppgaver/ressurser som er nødvendige og kostnadene til dette. Vi viser til at det også er nedsatt et utvalg som foretar en gjennomgang av dagens markedsbalansering med utgangspunkt i Omsetningsrådets virksomhet.

Når det gjelder forslaget om anbud viser Landbruksdirektoratet til at anbud brukes i markedsreguleringen innenfor kornsektoren, hvor overlaging av norskprodusert korn baseres på anbudsinnbydelse. Anbud er således et tiltak som i prinsippet også kan benyttes for markedsreguleringen innenfor melkesektoren. Det er likevel forskjell på lagring av korn og eventuelt anbud på skolemelk.

Administrasjon av en eventuell anbudsprosess vil omfatte tilrettelegging og gjennomføring av anbudskonkurransen samt oppfølging og kontroll av den som blir valgt som skolemelkleverandør. Etter våre foreløpige vurderinger vil verken Offentlighetsloven, Forvaltningsloven eller lov om offentlige anskaffelser gjelde dersom OFM skal administrere anbudsprosessen.

Det er i dag tre leverandører av konsummelk i Norge; Tine, Q-meieriene og Rørosmeieriet.

Med en meget stor leverandør, en mellomstor og en mindre leverandør vil dette gjøre en anbudskonkurranse utfordrende i praksis. Med dagens ordning kan alle tre i prinsippet levere melk til skolene og motta tilskudd, og de kan tre inn og ut av ordningen slik de ønsker. Med en anbudsprosess vil det kun være en leverandør i en treårs-periode. For de som taper anbudskonkurransen vil det være tre år til neste mulighet for å tre inn igjen i ordningen.

Dersom Omsetningsrådet vedtar å redusere/fjerne prisstøtten på skolemelk, ser vi det ikke som aktuelt å overføre skolemelkordningen til OFM og legge ordningen ut på anbud.

Når det gjelder forslaget om merkenøytral skolemelk mener vi dette ikke vil bidra til økt salg av skolemelk, jf. formålet med bruk av omsetningsmidler. I henhold til melkeanalyseprosjektet til OFM ble økt mangfold og produktutvikling pekt på som viktige områder å ta tak i for å få til økt salg. Det innebærer at økt tilbud av ulike varianter og merker av skolemelk, tilpasset de ulike alderstrinn, er en bedre måte å øke salget på. Vi mener merkenøytral skolemelk ikke vil være riktig virkemiddel for å få økt produktutvikling og mangfold.

Merkenøytral skolemelk vil imidlertid være positivt når det gjelder nøytralitet for produsentene og omsetningsleddene. Merkenøytral skolemelk er ikke et krav i EU.

OFMs rolle

Skolemelk er et av ansvarsområdene til OFM. De har således allerede en rolle når det gjelder å fremme salget av skolemelk. OFM har imidlertid brukt mindre ressurser på skolemelk de siste årene. Landbruksdirektoratet registrer at skolemelksalget hadde en positiv volumutvikling frem til 2010. I denne perioden brukte OFM mer ressurser på skolemelk enn de har gjort de seinere år. Det kan indikere at OFMs innsats har hatt positiv effekt.

Landbruksdirektoratet ser det som positivt at OFM i større grad prioriterer å bygge positive holdninger og kunnskap om melk blant foreldre, lærere, elever og opinionsleder, fordi det kan bidra til økt omsetning av melk, herunder også skolemelk. Dette er etter vår vurdering en rolle som OFM også har i dag. Vi vil i denne sammenheng vise til arbeidet som Opplysningskontoret for kjøtt og egg gjør mot skolesektoren.

Landbruksdirektoratet er også positive til at OFM vil prioritere å lede et «fremsnakkingsprosjekt» for skolemelk, basert på erfaringsbaserte tiltak fra inn- og utland. Vi mener dette kan ha positiv effekt på salget av skolemelk.

Landbruksdirektoratet mener også OFM bør ha en aktiv rolle i et eventuelt samarbeid med helsemyndighetene og skolemyndighetene når det gjelder temaet «Melk - en del av skolemåltidet».

Forutsetter at meieriindustrien selv tar et større ansvar for skolemelk

Landbruksdirektoratet mener at økt salg av skolemelk fremover betinger at meieriindustrien prioriterer dette markedet og tar tak i de utfordringene som er knyttet til skolemelk. En reduksjon/fjerning av prisstøtten til skolemelk vil ikke løse utfordringene og forutsetter at det settes inn andre tiltak for å snu den negative trenden. Den positive effekten av å fjerne prisstøtten vil være at bonden får reduserte kostnader til omsetningsavgift.

For å bremse nedgangen i salget av skolemelk fremover blir det derfor viktig at industrien arbeider med tiltak rettet mot de faktorene som er pekt på som viktige forklaringsvariabler til nedgangen i melkesalget, jf. OFMs melkeanalyse og Tines skolemelkevaluering. Dette kan som nevnt tidligere f. eks. omfatte generell informasjon om ernæring og helseeffekter og melkens rolle i norsk kosthold, samt det å arbeide for et større produktmangfold og produkter som er mer tilpasset de ulike alderstrinn. Videre er det viktig med en effektiv og god distribusjon og mer fleksible betalingsløsninger for foreldrene.

Vurderingen om å oppgradere arbeidet med flere av de parameterne som har betydning for melkeforbruket og deltakelsen i skolemelkordningen, samsvarer i stor grad med konklusjonene i EUs skolemelkevaluering fra 2013.

Avvikling av ordningen - frigir midler

Dersom en reduserer/avvikler ordningen med prisstøtte til skolemelk, vil det frigis omsetningsmidler. I 2014 ble det utbetalt om lag 27 mill. kroner til prisnedskrivning av skolemelk. Det tilsvarer i underkant av 2 øre per liter melk i omsetningsavgift. Redusert omsetningsavgift vil komme melkebøndene til gode. Landbruksdirektoratet anbefaler at deler av de frigitte midlene kan brukes på andre tiltak for å fremme melkeforbruket hos skolebarn, f. eks. til å styrke OFMs arbeid med skolemelk.

Anbefaler høring

Landbruksdirektoratet vurderer at det er hensiktsmessig med en høring i forkant av fastsettelse av satser for 2016-2017. Strengt tatt krever ikke de foreslåtte endringer at regelverket endres, siden satser kan settes til null i dagens regelverk.

Konklusjon

På bakgrunn av vurderingen ovenfor mener Landbruksdirektoratet at satsene for skolemelk kan falle bort. Av hensyn til forutsigbarhet for alle aktører og for å kunne følge med på virkningen av reduserte satser, mener vi det er hensiktsmessig med en overgangsperiode før tilskuddet – eventuelt bortfaller. En overgangsordning vil gi meieriselskapene tid til å planlegge og iverksette andre tiltak for å få opp salget av skolemelk. Vi foreslår derfor at satsene for 2016- 2017 ikke settes lavere enn for 2015-2016, og at prisnedskrivningen ikke avvikles i sin helhet før eventuelt skoleåret 2017- 2018. Omsetningsrådet vil få dette til behandling på ordinært vis i forbindelse med forslag til satser for 2016-2017 og 2017-2018.

Redusert omsetningsavgift som følge av avviklingen av prisstøtten til skolemelk, kan benyttes til redusert omsetningsavgift for bonden, og/eller til andre tiltak for å fremme melkeforbruket hos barn og ungdom.

Landbruksdirektoratet anbefaler at vi sender forslag nr. 1 til vedtak i denne innstillingen med begrunnelser på høring.

Saksnr.: 050/15	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Melk - Endring av retningslinjer for melk og melkeprodukter § 9	Saksnr.: 15/22658-3

Beskrivelse

Tine SA foreslår i brev av 7. mai 2015 å endre innholdet av artikler på «positivlisten» under § 9 i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter. Tine foreslår å ta inn tre artikler samt fjerne åtte artikler fra listen.

Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet vedtar de foreslåtte endringene i retningslinjenes §§ 9-1 og 9-2. Dette innebærer å utvide § 9-1 med to smørprodukter, mens ett produkt fjernes, samt å legge til ett hvitostprodukt i § 9-2.

De øvrige syv produktene som Tine foreslår å fjerne fra «positivlisten» er kaseinprodukter i § 9-3. Kaseinproduktene på denne listen kan ikke fjernes uten at endringsforslaget er sendt på høring.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter fastsatt av Omsetningsrådet 01.12.2009 med hjemmel i forskrift 2008-10.22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine SA av 7. mai 2015.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

1. Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter §§ 9-1 og 9-2 skal lyde:

§ 9-1 Melkefettprodukter

<i>Art.nr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
1000	SMØR LØSVEKT	14
1018	1/2 KG SMØR	14
10192	1/2 KG SMØR	14
1045	25 KG SMØR NORMALSALTET	14
1048	25 KG SMØR NORMALSALTET	14

1153	25 KG SMØR SYRNET USALTET	14
1154	25 KG SMØR USALT. (ITALIA)	14
1156	25 KG SMØR SYRNET/USALTET	14
1157	25 KG SMØR SYRNET USALTET IND.	14
1200	25 KG SMØR USYRNET USALTET	14
1202	25 KG SMØR USYRNET/USALTET	14
1203	25 KG SMØR TIL SMØRFLØTE	14
1205	25 KG SMØR USYRNET/USALTET IND.	14
1348	SMØROLJE TANK	7

§ 9-2 Hvitostprodukter

<i>Art.nr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
1381	10 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1382	20 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1440	NORVEGIA 27 % RDL (JP) 10 KG	14
1458	20 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1473	NORVEGIA 27 % SK.FRI 10 KG	14
1477	5 KG NORVEGIA SK.FRI	14
1501	10 KG LETTERE NORVEGIA 16 % SKORPEFRI	14
1527	10 KG LETTERE NORVEGIA 4 % SKORPEFRI	14
1973	20 KG NORVEGIA 16 % SK.FRI	14

Landbruksdirektoratet kan, etter søknad fra markedsregulator, tilføye magre Norvegia-artikler til listen i denne bestemmelsen som et tiltak for å frigjøre melkefett og bedre fettbalansen i markedet.

2. Endringene trer i kraft 1. januar 2015.

Melk - Endring av retningslinjer for melk og melkeprodukter § 9

Bakgrunn

Tine foreslår i brev av 7. mai 2015 å endre innholdet av artikler på «positivlisten» under § 9 i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter. Tine foreslår å ta inn tre artikler samt fjerne åtte artikler fra listen. Tine foreslår at endringene gis virkning fra og med 1. januar 2015.

Tine foreslår at følgende artikler tas inn på listen:

Artikkelnummer	Artikkelnavn
10192	1/2 kg smør
1203	25 kg smør til smørfløte
1973	20 kg Norvegia 16 % skorpefri

Tine forklarer at artikkel 10192 (1/2 kg smør) er samme artikkel som artikkel 1019 som foreslås fjernet jf. omtale nedenfor. Årsaken til forslaget er at Tine har endret pallemønster og byttet artikkelnummer ut til kunde. Endringen er allerede tatt i bruk.

Artikkel 1203 (25 kg smør til smørfløte) brukes som innsatsfaktor i smørfløte til brunost for å regulere fettbalansen. Tine opplyser at dette i dag produseres som artikkel 1205 (25 kg smør usyrnet/usaltet ind.), som er et produkt på positivlisten, men omklassifiseres til artikkel 1203 for anvendelse. Tine ønsker muligheten til å produsere direkte på artikkelnummer 1203. Tine opplyser at artikkelnummer 1203 og 1205 er samme produkt, men de er klassifisert på to ulike artikkelnumre på grunn av ulik kundegruppe.

Artikkel 1973 (20 kg Norvegia 16 % skorpefri) er samme vare som artikkel 1501 (10 kg lettere Norvegia 16 % skorpefri), som allerede er på positivlisten, men i et annet kg-format.

I tillegg foreslår Tine at følgende artikler fjernes fra listen:

Artikkelnummer	Artikkelnavn
1019	1/2 kg smør
3874	25 kg geitkasein
3875	25 kg løpekasein ku finsiktet
3882	25 kg løpekasein ku grovsikt.
3897	25 kg løpekasein umalt
3894	Syrekasein umalt storekk
3879	200 kg natriumkaseinat
3890	15 kg natriumkasinat

Artikkel 1019 (1/2 kg smør) er foreslått fjernet fordi denne artikkelen er erstattet av artikkel 10192 (1/2 kg smør), jf. omtale ovenfor. De øvrige artiklene foreslås fjernet fordi de ikke lenger er i produksjon.

Landbruksdirektoratets vurdering

Vurdering av artikler som er foreslått å tas inn på positivlisten

Artikkel 10192 (1/2 kg smør) og artikkel 1973 (20 kg Norvegia 16 % skorpefri) er tilsvarende artikler som i dag allerede er på positivlisten. Artikkelnummer 10192 erstatter et tilsvarende produkt på artikkelnummer 1019. Tine opplyser at de ikke lenger har produksjon på artikkelnummer 1019. Etter Landbruksdirektoratets vurdering kan derfor dette produktet tas inn på positivlisten.

Artikkel 1203 (25 kg smør til smørfløte) er et produkt der smør smeltes for å kunne anvendes i smørfløte. Artikkelnummer 1203 er tilsvarende produkt som et annet produkt på positivlisten. Etter Landbruksdirektoratets vurdering kan derfor dette artikkelnummeret også tas inn på positivlisten.

Artikkelnummer 1973 er tilsvarende som et annet produkt som allerede er på positivlisten, men i et annet kg-format. Per i dag er det flere produkter på positivlisten i ulike kg-format. Ettersom artikkelnummer 1973 i utgangspunktet er samme produkt som et annet produkt på positivlisten, mener Landbruksdirektoratet at dette artikkelnummeret også kan tas inn på listen.

Landbruksdirektoratet er enig i Tines vurdering om at produktene omtalt ovenfor kan tas inn på positivlisten. Artikkelnummer 10192 og 1203 er smørprodukter og skal derfor plasseres under § 9-1 *Melkefettprodukter*. Artikkelnummer 1973 er et hvitostprodukt og skal derfor plasseres under § 9-2 *Hvitostprodukter*.

Reguleringstiltak for disse produktene er kun åpent for markedsregulator, og høring er derfor ikke nødvendig i henhold til forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Omsetningsrådets avgjørelse om å foreta de endringer som er foreslått, er å anse som et «vedtak» i forvaltningslovens forstand. Videre må vedtaket etter forvaltningslovens § 2 b anses som et «enkeltvedtak» da det kun berører markedsregulator og er derfor kun bestemmende for «en eller flere bestemte personer». Det er på den bakgrunn ikke krav om at endringen sendes på høring.

Vurdering av artikler som er foreslått tatt ut av positivlisten

Alle artiklene som Tine foreslår å ta ut av positivlisten har gått ut av produksjon.

Artikkel 1019 (1/2 kg smør) er et tilsvarende smørprodukt som artikkelnummer 10192, som foreslås tatt inn på listen. Som omtalt ovenfor er det ikke lenger produksjon på artikkelnummer 1019. Landbruksdirektoratet er enig i Tines vurdering om at artikkelnummer 1019 kan fjernes fra listen i § 9-1. Reguleringstiltak for dette produktet er kun åpent for markedsregulator, og høring er derfor ikke nødvendig i henhold til forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.

De øvrige artiklene Tine foreslår å ta ut av listen, er kaseinprodukter under § 9-3. Dette gjelder syv kaseinprodukter som alle er tatt ut av produksjon. Per i dag er det ingen produksjon av kaseinprodukter i Norge. Produktene vil heller ikke for Tine være aktuelle å bringe tilbake i produksjon i overskuelig fremtid.

Kaseinproduktene i § 9-3 er imidlertid avgjørende for hvilke produkter som kan omfattes av tiltaket om prisnedskrivning ved salg av kasein i retningslinjenes § 4-5. Denne ordningen er etter bestemmelsens tredje ledd «åpen for alle aktører som produserer

kasein» og listen kan av den grunn ikke endres uten høring, jf. forvaltningsloven § 37. Landbruksdirektoratet har vært i dialog med Tine, og Tine vil avvente å spille inn endringer i § 4-5 til neste gjennomgang av retningslinjene. Dette innebærer at kaseinproduktene i § 9-3 ikke kan fjernes fra positivlisten i denne omgang. Tine er informert om dette.

Konklusjon

Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet vedtar de foreslåtte endringene i retningslinjenes §§ 9-1 og 9-2. Kaseinproduktene i § 9-3 fjernes ikke fra positivlisten i denne omgang.

Endringene trer i kraft fra 1. januar 2015.

Saksnr.: 051/15	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Melk-Årsrapport kvoteordningen for melk 2014	Saksnr.: 15/22778-6

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet legger frem til orientering for Omsetningsrådet årsmelding 2014 for kvoteordningen for melk. Årsmeldingen gir i hovedsak en oversikt over omsetningen av melkekvote med tilhørende regnskap og noter. Det er også tatt inn noen nøkkeltall for kvoteberegning, kvoteleie, lokalforedlingskvote og klagenemnda for kvoteordningen for melk. Årsrapporten omhandler ikke administrasjon av ordningen.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5a og forskrift 23. desember 2011 nr 1502 om kvoteordningen for melk

Forutsetninger**Vedlegg**

Årsrapport

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Årsrapporten for kvoteordningen for melk 2014 tas til orientering

Saksnr.: 052/15	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Friske føtter - presentasjon av avsluttet prosjekt	Saksnr.: 13/35027-31

Beskrivelse

Prosjektet Friske føtter ble avsluttet i 2014 etter å ha pågått siden 2008. Hensikten med prosjektet var å utrydde den høyvirulente varianten av fotråte hos sau. Omsetningsrådet har i perioden bevilget nærmere 30 mill kroner til prosjektet, i tillegg til 17,6 mill kroner over Jordbruksavtalen.

Per i dag ser prosjektet ut til å ha vært vellykket.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt av Omsetningsrådet 31.03.2011, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 7-1.

Vedlegg

Prosjektets sluttrapport

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Omsetningsrådet tar presentasjonen av prosjektet samt vedlagt sluttrapport til orientering.

Saksnr.: 053/15	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Jordbruksoppjøret 2015 - saker som vedrører Omsetningsrådet	Saksnr.: 15/23623-1

Beskrivelse

Jordbruksoppjøret omfatter noen saker som direkte berører Omsetningsrådets forvaltningsområder. I denne saken er det gitt en oppsummering av disse.

Hjemmel**Forutsetninger****Vedlegg****Møtebehandling**

I innstillingens pkt 4 ble tatt inn målprisendringer for de enklete kornslagene. Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

Informasjonen om saker fra jordbruksoppjøret 2015 som berører Omsetningsrådets forvaltningsområdet tas til orientering.

Jordbruksoppgjøret 2015 - saker som vedrører Omsetningsrådet

Jordbruksoppgjøret 2015 omfatter noen saker som direkte vedrører Omsetningsrådets forvaltningsområde. I det følgende er disse oppsummert. Gjennomgangen bygger på Prop. 127 S (2014–2015) Jordbruksoppgjøret 2015 – endringer i statsbudsjettet 2015 m.m. Proposisjonen skal behandles i Stortinget 17. juni 2015.

1. Avsetningstiltak hagebruk og opplysningsvirksomhet for poteter, frukt og grønt

Ordningen Avsetningstiltak hagebruk består av to delordninger: Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk og Avsetningstiltak for hagebruk og potet. Partene er enige om å slå ordningene sammen, og videreføre dagens bevilgning. Dette er i tråd med forslaget i forenklingsgruppas delrapport til årets jordbruksforhandlinger. Omsetningsrådet får myndighet til å forvalte den samlede bevilgningen.

2. Avsetningstiltak potet

Partene er enige om at bevilgningen til prisnedskrivningstilskudd til potetstivelse reduseres med 2,4 mill. kroner, og utbetales med en maksimalsats på 3,50 kroner per kilo potetstivelse innenfor rammen på 20 mill. kroner.

Det kan utbetales prisnedskrivningstilskudd til potetstivelse og potetsprit der råvaren er: avrens, potet som er regulert ut av matpotetmarkedet, reststivelse og overskuddspotet fra industrien, usolgte poteter i slutten av sesong og poteter fra egne produsenter. Det kan ikke utbetales prisnedskrivningstilskudd til potetstivelse og potetsprit basert på importert råvare.

3. Teknisk justering av kravspesifikasjonen for melk

Kravspesifikasjonen for melk ble fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg i 2003, og videreført i 2010. Spesifikasjonen angir hvilket innhold av fett og protein melken som leveres under forsyningsplikten skal ha. I tillegg har den betydning for målpris, siden representantvaren for melk er definert å være melk som er innenfor kravspesifikasjonen. Definisjonen av melk iht. gjeldende kravspesifikasjon går frem av tabell 7.7.

Tabell 7.7 Definisjon av melk iht. gjeldende kravspesifikasjon

Definisjon av melk iht. gjeldende kravspesifikasjon

		Minimum %	Maksimum %
Kumelk	Fett	3,7	4,1
	Protein	2,9	3,3
Geitemelk	Tørrstoff	9,9	11,5

Tall fra Landbruksdirektoratet viser at den gjennomsnittlige årlige protein- og fettprosenten har ligget over øvre grense i kravspesifikasjonen siden henholdsvis 2005 og 2009. Dette er sannsynligvis et resultat av at markedet gradvis har tilpasset seg en endret etterspørselssituasjon, mens kravspesifikasjonen ikke har blitt oppdatert.

Tallgrunnlaget tilsier at det er nødvendig å endre kravspesifikasjonen slik at den blir mer tilpasset dagens etterspørsel og praksis. Dette kan gjøres på flere måter, blant annet ved å

heve intervallet, fjerne den øvre grensen eller definere målpris ved en bestemt kvalitet og i større grad la markedet styre tillegg og trekk for fett og protein. Det forutsettes at justeringen ikke medfører økte kostnader i sektoren. Uavhengig av hvilken løsning som velges, forutsetter en endring forankring hos alle aktører. Det er Omsetningsrådet som må vedta endringer i kravspesifikasjonen for melk. Prinsipielt vil endringer i kravspesifikasjonen føre til behov for teknisk endring av målprisen.

Partene er enige om at Landbruksdirektoratet i samarbeid med markedsaktørene utreder teknisk justering i kravspesifikasjonen for melk frem mot jordbruksoppgjøret i 2016.

4. Målpriser

Forslaget fra Regjeringen gir følgende endringer i målpriser:

Produkt	Målpris i dag kr/kg	Endring fra 01.07.2015 kr/kg
Melk, ku og geit	5,20	0,08
Gris	31,64	0,70
Poteter	4,24	0,15
Grønnsaker og frukt		2,2 %
Hvete, matkorn	2,98	0,10
Rug, matkorn	2,82	0,00
Bygg	2,55	0,08
Havre	2,33	0,06
Oljevekster	5,48	0,08

Saksnr.: 054/15	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 15.06.2015	Tittel: Melk- Revidert budsjett for administreringen av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter 2015 - Søknad om dekning av kostnader til utvikling av ny prognosemodell	Saksnr.: 14/68687-11

Beskrivelse

Tine har gjennomført en evaluering av dagens prognoser for produksjon av melk. I evalueringa kom det frem behov for endringer. Tine ønsker å utvikle en ny prognosemodell som kan dekke nåværende og fremtidige behov på en bedre måte enn dagens modell. Tine har estimert kostnaden ved dette til 1,44 mill. kroner, fordelt på 2015 og 2016. De søker om å få dekket 1 mill. kroner innenfor budsjettet for administrasjonsgodtgjørelse 2015. Det innebærer i så fall at budsjett for administreringen av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter i 2015, behandlet av OR 12. desember 2014(sak84/14), økes til 10 160 500 kroner. Landbruksdirektorat innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 3-3.

Forutsetninger

Tine SA rapporterer på kostnadene i utviklingsprosjektet for ny prognosemodell i forbindelse med godkjenning av regnskap 2015.

Vedlegg

Brev fra Tine datert 28. mai 2015.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet godkjenner Tines søknad om dekning av kostnader ved utvikling av ny prognosemodell for melk fra fondet for omsetningsavgift på melk.
2. Budsjett for Tine SAs administrasjon av markedsreguleringen i melkesektoren i 2015 økes med 1 mill. kroner som følge av punkt 1, til inntil 10 160 500 kroner.

Melk- Revidert budsjett for administreringen av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter 2015 - Søknad om dekning av kostnader til utvikling av ny prognosemodell

Tine søker i brev av 28. mai 2015 om dekning av kostnader ved utvikling av ny prognosemodell for produksjon av melk. Tine har gjennomført en evaluering av dagens prognoser for produksjon av melk. Evalueringen omfattet også en vurdering av fremtidig behov og organisering. I evalueringen ble det synliggjort behov for endringer og Tine ønsker å utvikle en ny prognosemodell. De søker således om å få dekt 1 mill. kroner til dette formålet i 2015. Budsjettet for administreringen av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter må dermed økes med 1 mill. kroner til inntil 10 160 500 kroner.

Søknaden fra Tine

Tine informerer i søknaden om at praksis er at det blir utarbeidet en landsprognose for kumelk basert på ulike datakilder fra Geno, slakteriene, Kukontrollen i Tine SA og Landbruksdirektoratet. Prognosene utarbeides normalt 5 ganger i året. I tillegg blir det ved behov laget prognoser utover de ordinære tidspunktene. Arbeidet med prognoser blir i dag gjennomført av Nortura (Totalmarked kjøtt og egg) etter avtale med Nortura.

I evalueringen som Tine har gjennomført kom det frem behov for endringer sammenlignet med det som er leveransene i dag. Dette gjelder:

- Større detaljeringsgrad knyttet til
 - Geografi, f. eks. regioner, noteringspunkt, fylke
 - Besetninger og besetningskategorier
- Økt frekvens
- Utvidelse til også å gjelde økologisk melk og geitmelk
- Nye prognoser for fôr kvalitet og avdrått
- Kvoteoppylling
- Større datagrunnlag og sikrere prognoser

Tine mener de viktigste grunndataene for å utarbeide prognosene finnes i Kukontrollen som administreres av Tine Rådgivning. Tine mener det derfor er hensiktsmessig og naturlig at ansvaret for utarbeidelse av melkeprognosene blir flyttet til Tine Rådgivning. Tine vil likevel opprettholde samarbeidet med Nortura for områder hvor det er nødvendig og for det øvrige prognosearbeidet i landbruket.

Tine skriver at det må gjennomføres et utviklingsarbeid for å kunne knytte dagens grunndata opp mot en ny prognosemodell. Tine har estimert dette utviklingsarbeidet til 5,5 månedersverk med bruk av egne ressurser.

I tillegg til bruk av egne ressurser har Tine estimert med kjøp av eksterne tjenester. De har estimert med 8 månedersverk til kjøp av eksterne tekniske tjenester. Det er budsjettert med 180 000 kr per månedersverk for kjøp av eksterne tjenester, dvs. totalt 1,44 mill. kroner.

Tine ønsker å starte arbeidet med tilrettelegging av grunndata og modellutvikling i 2. halvår 2015 og forventer å ha en ny modell på plass i 1. kvartal 2016. De søker om å få 1 mill. kroner for å dekke kostnadene ved kjøp av eksterne tekniske tjenester ved å utvide budsjettet for prognoser under administrasjonsgodtgjørelse 2015 tilsvarende.

Tine opplyser også at de vil søke om restbeløpet i forbindelse med ordinær budsjettsøknad

for 2016.

Landbruksdirektoratets vurdering

Gode prognoser er særdeles viktig for markedsregulators muligheter for å gjøre en god jobb med å balansere markedet slik at norsk produksjon til enhver tid er tilpasset etterspørselen etter melk som råvare. Det er derfor positivt at Tine ønsker å starte en prosess for å få en bedre og mer fremtidsrettet prognosemodell.

Når det gjelder overføring av ansvaret for utarbeidelse av melkeprognosene fra Nortura til Tine Rådgivning, har vi forstått de slik at dette er en praktisk løsning siden Tine Rådgivning har hånd om de viktigste grunndataene inn i prognosene gjennom Kukontrollen. Landbruksdirektoratet har derfor ingen innvendinger til at Tine Rådgivning overtar denne jobben, og vi forutsetter at Tine opprettholder nødvendig samarbeid med Nortura om prognosene.

Tine har estimert utviklingsjobben til totalt 13,5 månedsverk, hvor de bruker 5,5 månedsverk av interne ressurser og kjøper inn 8 månedsverk fra eksterne. Landbruksdirektoratet har ikke forutsetninger for å vurdere hvor mange månedsverk endringene krever. Vår erfaring er imidlertid at det kan være usikkerhet knyttet til estimater for slike utviklingsprosjekter.

Vi registrerer at Tine har estimert en kostnad på 180 000 kr per månedsverk ved kjøp av eksterne tekniske tjenester. Landbruksdirektoratet har ingen bemerkninger til dette.

Omsetningsrådet vedtok i møte 12. desember 2014, jf. sak 84/14, et budsjett på 9 160 500 kroner for administreringen av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter for 2015. Dette budsjettet må økes med 1 mill. kroner dersom Omsetningsrådet godkjenner at Tine bruker inntil 1 mill. kroner til utvikling av ny prognosemodell i 2015. I tabellen nedenfor har vi satt opp en spesifisering av budsjettet for 2015 (vedtatt 12.12.2014) og forslag til revidert budsjett for 2015.

MELK		Budsjett*	Forslag til
		2015	rev. budsjett
<i>Totale kostnader</i>			
Personal	kr	5 298 300	5 298 300
Drift	kr	2 394 000	2 394 000
Styret	kr	728 200	728 200
Reiser	kr	120 000	120 000
Prognosetjenester	kr	400 000	1 400 000
Revisjon	kr	220 000	220 000
Sum	kr	9 160 500	10 160 500

*Vedtatt av OR 12. desember 2014

Landbruksdirektoratet anbefaler at Tines søknad om dekning av kostnader ved utvikling av ny prognosemodell for melk godkjennes og at budsjett for Tine SAs administrasjon av markedsreguleringen i melkesektoren i 2015 økes med 1 mill. kroner til inntil 10 160 500 kroner, som følge av dette. Landbruksdirektoratet ber om at Tine SA rapporterer på kostnadene i dette utviklingsprosjektet i forbindelse med godkjenning av regnskap 2015.

Eventuelt

Leder orienterte om at Omsetningsrådets fagtur / seminar 19. – 20. oktober legges til Rogaland. Mer deltajert program kommer seinere.